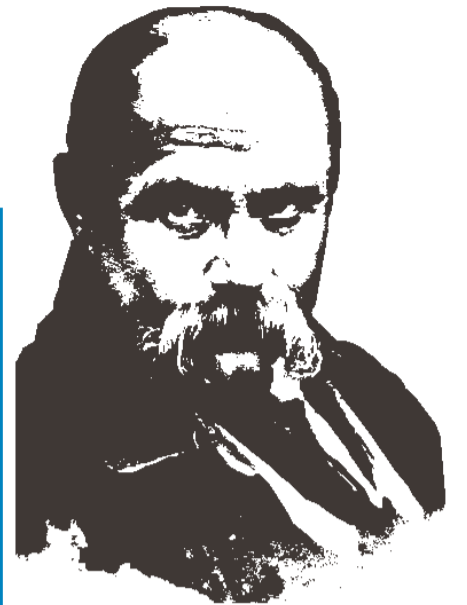

URIERUL UCRAINEAN

Serie nouă, nr. 267-268 / iulie 2014

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

Luptați și veți învinge!

M. Mebrenko

După cum a transmis agenția UNIAN, președintele Ucrainei, Petro Poroșenko, președintele Consiliului European, Herman Van Rompuy, președintele Comisiei Europene, Jose Manuel Barroso, și șefii de stat și de guvern ai celor 28 de țări membre ale UE au semnat, în ziua de 27 iunie a.c., la Bruxelles, a doua parte a Acordului de

(82,6% poziții din partea Ucrainei și 91,8% din partea UE).

Pentru restul mărfurilor vor fi stabilite perioade de trecere, în cadrul cărora taxele vamale vor scădea treptat în decurs de câțiva ani (de la 1 an la 7 ani). Regimurile de tranziție se stabilesc, în special pentru Ucraina, ca măsură de

participat la un eveniment istoric pentru Ucraina - semnarea părții economice a Acordului de Asociere cu UE. „Acum port răspunderea pentru ca opțiunea europeană a Ucrainei să devină o realitate stabilă și nu o scurtă iluzie“, a subliniat președintele, adăugând că semnarea Acordului reprezintă doar un prim pas al dezvoltării colabo-

Ucraina a semnat Acordul de Asociere cu UE

Asociere, cea de ordin economic, care vizează ridicarea principalelor bariere vamale dintre Ucraina și statele membre ale UE. Prima parte, de ordin politic, a fost semnată la 21 martie de către premierul Arseni Iașeniuk.

Semnarea documentului a fost prevăzută inițial în noiembrie 2013, dar fostul președinte ucrainean, Viktor Ianukovyci, s-a răzgândit și a preferat să se orienteze către Rusia pentru a obține un ajutor economic. Această decizie a antrenat mișcarea de contestare care a condus la destituirea sa, urmată de anexarea Crimeei de către Rusia și insurecția separatistă prorusă din estul Ucrainei.

În cazul în care documentul va fi ratificat de Rada Supremă, el va putea fi implementat, într-un timp scurt, în mod provizoriu, fără a mai aștepta ratificarea de către toate țările membre ale UE, căci această ratificare s-ar putea întinde pe câțiva ani.

Scopul asocierii Ucrainei cu UE îl constituie apropierea treptată a celor două părți, bazată pe valori comune și pe legături privilegiate, precum și o mai largă participare a Ucrainei la programele și agențiile UE.

Semnarea Acordului de Asociere cu UE este unul dintre evenimentele istorice pe care Ucraina le-a trăit în anii independenței sale, a declarat șeful statului ucrainean.

Regimul zonei aprofundate și atotcuprinzătoare de liber schimb dintre Ucraina și Uniunea Europeană prevede anularea imediată a taxelor vamale de import la cea mai mare parte a mărfurilor care fac obiectul comerțului bilateral

protecție, pentru ca producătorii ucraineni să se poată pregăti să lucreze în condiții concurențiale cu partenerii europeni.

Acordul de Asociere cu UE urmează să înlocuiască Acordul de parteneriat și colaborare cu UE. El oferă posibilitatea de trecere de la parteneriat și colaborare la asociere politică și integrare economică. Președintele Ucrainei, Petro Poroșenko, a menționat că Acordul este mai cu seamă „un simbol al destinului și al voinței care nu poate fi distrus“ și un prinos aparte de recunoștință față de acei oameni care au plătit cu viața pentru viitorul european al țării. Șeful statului a subliniat, în context, că Acordul de Asociere cu UE îl semnează Ucraina întregă, inclusiv Crimeea.

Adresându-se participanților la Conferința „Vectorul european al Ucrainei: influență asupra mediului de afaceri“, președintele Poroșenko a reamintit faptul că doar cu o săptămână în urmă a

rării cu Europa. El a subliniat faptul că Guvernul ucrainean este decis să promoveze un spectru larg de reforme politice și economice pentru ca investițiile care vor veni în Ucraina să fie pentru investitori o experiență pozitivă, cu riscuri minore. Între măsurile preconizate în acest sens se numără combaterea corupției, dereglementarea businessului, reforma justiției și a organelor de ordine.

„Am luat deja măsuri pentru stabilizarea fondurilor bugetare, asigurând sprijinul financiar din partea FMI, UE și SUA. Ne propunem și alte măsuri pentru consolidarea stabilității și eficienței sistemului bancar“, a spus domnia sa. Președintele a promis că în Ucraina se vor depune eforturi pentru ca țara să se transforme în una dintre cele mai atractive și mai de perspectivă piețe care se deschid în regiune.

Piețele europene au devenit accesibile pentru producătorii ucraineni, în schimb piața ucraineană se va deschide complet pentru Uniunea Europeană numai după ratificarea Acordului de Asociere.

Ne luăm îngăduința să felicităm poporul ucrainean pentru acest moment cu totul remarcabil. Ucraina stă pe harta Europei de sute de ani, dar de data aceasta a devenit, din punct de vedere politic și economic, membru asociat al mării familii europene pentru a se bucura de avantajele ei, fără să uite, însă, că va trebui să satisfacă numeroase condiții și cerințe. UUR își manifestă satisfacția că și-a adus și ea o modestă contribuție, prin repetate apeluri adresate autorităților românești și europene, la reușita acestui demers.

Ion ROBCIUC

Comunicat de presă privind semnarea Acordului de Asociere a Ucrainei la Uniunea Europeană

În calitate de reprezentant al minorității ucrainene în Parlamentul României, salut semnarea astăzi, 27 iunie 2014, în marja Consiliului European de la Bruxelles, a capitolelor finale ale Acordului de Asociere, inclusiv ale Acordului Aprofundat și Cuprinzător de Liber Schimb, dintre Ucraina și Uniunea Europeană și, în numele comunității de ucraineni din România, doresc să transmit felicitări poporului ucrainean pentru decizia președintelui Petro Poroșenko de integrare a Ucrainei în marea familie europeană.

Aceasta va rămâne o zi istorică pentru Ucraina, „probabil cea mai importantă zi după proclamarea Independenței”, ceea ce demonstrează cât de repede se pot schimba abordările pe subiecte de o asemenea importanță, atunci când există determinarea și voința politică necesare. Îmi exprim convingerea că în perioada următoare autoritățile de la Kiev se vor angaja fără echivoc în amplul proces de reforme care se impune atât la nivel instituțional, cât și economic, astfel încât prețul mare plătit în ultima lună de întreg poporul ucrainean să nu rămână doar o filă în manualele de istorie.

Semnarea Acordului de Asociere a Ucrainei la Uniunea Europeană, inclusiv a Acordului Aprofundat și Cuprinzător de Liber Schimb, reprezintă un moment de angajare reciprocă, o recunoaștere a eforturilor de înscriere pe calea libertății și a democrației. Poporul ucrainean își dorește un trai mai bun, demn și prosper, poporul ucrainean își dorește pace și stabilitate. Comunitatea de ucraineni din România este alături de Ucraina, am fost solidari în momentele dificile și ne manifestăm deschiderea de a acorda sprijin pe lungul drum al apropierii de structurile europene.

Doresc totodată să salut semnarea în aceeași zi, la Bruxelles, a Acordului de Asociere și a Acordului Aprofundat și Cuprinzător de Liber Schimb, dintre Republica Moldova, respectiv Georgia, și Uniunea Europeană, care alături de decizia Ucrainei, transmit un puternic mesaj politic de racordare a celor trei state din vecinătatea estică la valorile europene, în pofida provocărilor și a contextului regional complicat.

Ion MAROCICO,
deputat

Comunicat de presă privind ratificarea de către Parlamentul României a Acordului de Asociere a Ucrainei la Uniunea Europeană

Salut adoptarea în unanimitate astăzi, 2 iulie 2014, în Plenul Camerei Deputaților, reunit în sesiune extraordinară, a Proiectului de Lege privind ratificarea Acordului de Asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Ucraina, pe de altă parte, semnat la Bruxelles la 21 martie 2014 și, respectiv, 27 iunie 2014.

Votul colegilor parlamentari se înscrie în logica firească a dialogului constructiv care marchează relațiile româno-ucrainene și oferă un plus de susținere celorlalte demersuri întreprinse de autoritățile române până în acest moment.

Cu această ocazie, în numele comunității de ucraineni din România, cât și al meu personal, doresc să transmit mulțumiri Guvernului și Parlamentului României pentru promptitudinea cu care au acționat în aducerea pe agenda națională a unei teme de o importanță deosebită nu numai pentru Ucraina, ca stat vecin, cât și pentru partenerii europeni, ca membri ai aceleiași familii, familie în care sperăm că, nu peste foarte mult timp, va fi și Ucraina primită.

În urma votului de astăzi, precum și al celui care urmează a avea loc în Senat, România va deveni primul dintre cele 28 de state membre ale Uniunii Europene care va ratifica Acordul de Asociere între Uniunea Europeană și Ucraina, demonstrând astfel angajament și consecvență în susținerea pe care a acordat-o Kievului în parcursul său european. În egală măsură, adresez mulțumiri pentru susținerea fermă a României, reiterată, ori de câte ori a fost cazul, în favoarea păstrării suveranității și integrității teritoriale a Ucrainei, precum și pentru condamnarea anexării Crimeei, act săvârșit printr-o izbitoare încălcare a legislației internaționale.

Nu în ultimul rând, felicit poporul ucrainean, care, în acest context tensionat, a dat dovadă de determinare în atingerea, pas cu pas, a obiectivelor clar stabilite, și reconfirm întreaga susținere a comunității de ucraineni din România pentru apropierea Ucrainei de structurile europene.

Ion MAROCICO,
deputat

**Excelenței Sale
Traian Băsescu,
Președintele României**

Excelența Voastră,

Uniunea Ucrainenilor și toată comunitatea ucraineană din România vă aduc sincere mulțumiri pentru susținerea Dumneavoastră consecventă a aspirațiilor europene ale Ucrainei, demonstrată și prin semnarea, la data de 27 iunie anul curent, a Acordului integral de asociere Ucraina-Uniunea Europeană, precum și pentru poziția fermă cu privire la condamnarea anexării de către Federația Rusă a Republicii Autonome Crimeea și susținerii de către Moscova a separatiștilor proruși din regiunile din estul Statului Ucrainean.

Din păcate, situația din estul Ucrainei rămâne încordată și dificilă, deoarece oprirea focurilor de armă, anunțată oficial de Kiev, conform Planului pașnic de reglementare a situației din estul Ucrainei, propus de președintele ucrainean Petro Poroșenko, a fost încălcată în repetate rânduri de partea opusă. Evoluția recentă a evenimentelor demonstrează că Rusia continuă să folosească pe scară tot mai mare forțele și formațiunile paramilitare ale organizațiilor separatiste proruse și extremiste din estul Ucrainei cu o acoperire financiară consistentă și aprovizionare masivă cu arme și muniții.

Starea de lucruri creată necesită susținerea în continuare la nivel internațional a eforturilor Ucrainei de a-și asigura propria integritate teritorială, precum și a acțiunilor comune în vederea reglementării situației din estul Statului Ucrainean.

Ca urmare, comunitatea ucraineană din România face apel la Dumneavoastră cu rugămintea de a susține Planul pașnic de reglementare a situației din estul Ucrainei, propus de domnul Petro Poroșenko, Președintele Ucrainei, în vederea soluționării conflictului, asigurării integrității teritoriale și a suveranității Statului Ucrainean.

Cu profund respect,

Ștefan BUCIUTA,
președintele UUR

CURIERUL UCRAINEAN

**Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, București
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737
E-mail:
curierul.ucrainean@gmail.com**

**Redactor-șef:
Ion Robciuc**

**Redactori:
Ștefan Buciuta
Kolea Kureliuk**

**Tehnoredactare:
Ștefania Ganciu**

**Tiparul executat la
Tipografia
„S.C. SMART ORGANIZATION SRL“**

Chiar de la început vreau să spun că locuitorii Negostinei vor sărbători anul acesta, în august-septembrie, 65 de ani de la începutul activităților culturale la Negostina, să amintesc despre aceste activități și despre acele persoane care au adus o contribuție majoră la dezvoltarea acestor activități culturale.

Negostina este un sat bucovinean din județul Suceava, situat la aproximativ 4 km de orașul Siret și 8 km de frontiera României cu Ucraina în care la începutul anului 1949 începe să se desfășoare activitatea culturală ucraineană și nu numai, iar cel care a pus bazele acestei activități a fost Dumitru Arici, directorul Căminului Cultural. Om cu o bogăție sufletească

65 de ani de activitate culturală la Negostina

sor la Școala Elementară din Negostina, care a condus cu succes corul până în anul 1959, când a fost transferat la Liceul Teoretic din Siret. Începând cu anul 1959, corul e preluat de prof. Nicolai Maidaniuc, care l-a dirijat până la 15 octombrie 1967, când a fost, la rândul lui, transferat în interesul serviciului la Liceul Teoretic din Siret, catedra de educație fizică. În acea perioadă, corul era format numai din tineri negostineni și număra peste o sută de persoane.

multe spectacole se desfășurau pe scene improvizate din curtea școlii, localul vechi. În continuare sunt puse în scenă piesele „Beztałanna” și „Svatannea na Honciariivți”, iar după plecarea lui D. Arici la Școala din Căndești, regizorul formației de teatru devine regretatul Dumitru Cuiava, care, între timp, a absolvit și cursuri pentru regizori la Teatrul de Stat din Botoșani. În regia lui Dumitru Cuiava se pun în scenă piese clasice ucrainene „Dai serțiu voliu, zavede v nevoliu”, „Vkradene șceastea”, „Beztałanna”, „Ne sudylos” (Panske boloto), „Oi, ne chody, Hryțiu, ta na veciornyti” și o comedie „Nad lymanom”. Aceste piese au fost puse în scenă datorită faptului că formația teatrală s-a îmbogățit cu noi actori ca: Nicolai Clem, Mihai Voloșciuc, Viorica Filipciuc, Nadia Bilețchi (Smocot), Nicolai Maidaniuc, Domnica Rișciuc (Platec), Mihai Fediuc, Silvia Rișciuc (Maidaniuc), Viorica Chideșă, Claudia Humeniuc (Grigoraș), Domnica Grigoraș (Fraseniuc), Dumitru Cuiava. Piesele au fost prezentate în majoritatea satelor ucrainene din județul Su-

continuată sub conducerea regretatului prof. Ivan Fraseniu, până la Revoluția din 1989, când Mihai Voloșciuc, odată cu ieșirea la pensie, se întoarce în satul său natal, Negostina și înființează, în 1991, formația „Florile Negostinei”, iar în 1994, formația „Bujorii Negostinei”, care au evoluat atât în țară, cât și în străinătate - Ucraina. Repertoriul acestor formații era alcătuit din cântece populare ucrainene, românești, cât și din compoziții proprii.

În anul 2001, autorul acestui articol înființează, la Școala cu clasele I-VIII, formația vocal-instrumentală „Strunele Negostinei”. Cu această formație am participat la toate edițiile Festivalului itinerant „Conviețuirii” desfășurate la Negostina, Bălcăuți, Siret, Rădăuți, Șerbăuți, Milișăuți, Măriței, Mihăileni, Paltinu, Brodina, Nisipitu, Ulma și la Festivalul „Comori de suflet românesc”. Altă manifestare artistică la care a fost prezentă formația „Strunele Negostinei” este Festivalul Internațional de Folclor „Întâlniri bucovinene”, desfășurat în fiecare an la Câmpulung Moldovenesc, iar în 2003, 2006 și 2007 în Ucraina, la Cernăuți. Totodată, am participat în fiecare an la zilele orașelor Siret, Gura Humorului, Suceava, Rădăuți. Cu mare satisfacție am prezentat programe artistice la Consulatul General al

Grupul vocal „Florile Negostinei”, instructor M. Voloșciuc

rar întâlnită, cu aptitudini interpretative și regizorale înnăscute, mobilizează tineretul negostinean și siretean și înființează, în anul 1949, la Căminul Cultural din Negostina, corul mixt alcătuit din 120 de persoane, iar dirijorul acestei formații a fost regretatul prof. Alexandru Petrașciuc, care după Reforma Învățământului din 1948, a predat la Școala Primară din Negostina.

Repetițiile corale se desfășurau în vechea clădire a Căminului Cultural și la școală.

Tinerii coriști și prof. Alexandru Petrașciuc, care locuia în Siret, erau aduși la repetițiile din sat cu căruțele, asigurate, prin rotație, de Consiliul Popular din Negostina. Repertoriul formației era compus din cântece ucrainene și românești. Sub îndrumarea talentatului dirijor, corul de aici s-a impus curând pe scenele din Negostina, Siret, Rădăuți, Suceava, Botoșani. Aproape în fiecare duminică formația corală prezenta spectacole, iar în anul 1953 a participat la un concurs desfășurat la București, unde a fost premiată. De menționat este faptul că această formație a prezentat spectacole la București de mai multe ori cu ocazia diferitelor evenimente. Cu toate că dirijorul Alexandru Petrașciuc a fost transferat, în 1950, de la Negostina la Școala Pedagogică din Siret, el a condus corul până în anul 1953. După aceea, formația corală a fost condusă de Ianoș Valerian, profe-

Cu această formație și cu formația de mandoline, am obținut locul I la Festivalul „Plaiuri sucevene”, premiu constând într-un aparat de proiecție cinematografică și un televizor. Trebuie să menționez că după plecarea mea la Liceul din Siret, de câteva ori corul a fost condus de regretatul meu coleg de școală, prof. Smocot Constantin. Iată și câteva nume de coriști și mandoliniști negostineni: Felicia Screnec, Lili Andriciuc, Nelu Zebreniuc, Ioan Harasemiuc, Iaroslav Hnatiuc, Virginia Cozariuc, Vica Zelinschi, Victor Hrehorciuc, Dumitru Fediuc, Claudia Ivanciuc, Lia Hnatiuc, Mihai Șorgot și alții.

Concomitent cu înființarea corului mixt condus de Alexandru Petrașciuc, o altă persoană înființează la Căminul Cultural formația de teatru. Este vorba de regretatul Dumitru Arici, învățător la acea vreme la Școala Elementară din Negostina, unde deținea și funcția de director al Căminului Cultural.

Datorită faptului că în perioada respectivă erau puțini intelectuali în sat, Dumitru Arici pune accent pe tineretul sătesc, dar apelează și la cei mai în vârstă. În anul 1950, Dumitru Arici pune în scenă opereta „Natalka Poltavka” de I. Kotlearevskyi. Rolurile principale din piesă au fost interpretate cu mare succes de Maria Șoucaliuc (Petrașuc) și Eusebie Grigoraș. Deoarece în sala veche a Căminului Cultural erau puține locuri,

Ansamblul „Cervona kalyna” din Negostina

ceava, la Siret, Rădăuți. Sub regia lui Dumitru Cuiava, formația de teatru a participat cu piesa „Natalka Poltavka” la faza regională de teatru amator de la Dorohoi, unde a obținut premiul II, constând în 12 mandoline, două banjouri, două chitare și un acordeon. Astfel a luat ființă o nouă formație la Căminul Cultural - orchestra de mandoline, sub conducerea autorului acestor rânduri. Spectacolele teatrale erau bine pregătite, iar biletele de intrare se vindeau cu două săptămâni înainte. Primele locuri la spectacole erau rezervate oamenilor de vază ai Negostinei. Regretatul Dumitru Cuiava, priceput regizor, era și un bun pictor. Toate decorurile pentru piesele de teatru erau pictate de Dumitru Cuiava, ajutat de talentatul actor și pictor Mihai Voloșciuc. Odată cu plecarea mea la Liceul Teoretic din Siret, activitatea culturală a fost

Ucrainei la Suceava, cu prilejul sărbătoririi Zilei Naționale a Ucrainei - 24 august. De nenumărate ori, formația „Strunele Negostinei” a apărut la Televiziunea Națională precum și la Radio Iași. În anul 2007, formația „Strunele Negostinei” a participat la Festivalul Internațional de la Kiev unde a susținut un program artistic în sala Palatului Național „Ucraina” și a primit un premiu și „Diploma de Excelență” din partea Ministerului Culturii și Turismului din Ucraina.

Menționez că mandolinele au fost procurate cu sprijinul financiar al Uniunii Ucrainenilor din România, iar costumele le-am primit din partea Administrației de Stat din Cernăuți.

(Continuare în pagina 4)

INTERPREȚI VIRTUOZI URCÂND TREPTELE AFIRMĂRII

A devenit de-acum o obișnuință ca la manifestările culturale din zona Rădăuților, și nu numai, să participe și Ansamblul de copii al Școlii Gimnaziale din Negostina, ansamblu care poartă numele de „Cervona kalyna“.

La Arbore, a avut loc recent cea de-a XXII-a ediție a festivalului folcloric „Floare de salcâm“, festival de tradiție, pe scena căruia au evoluat, de-a lungul anilor, foarte multe ansambluri sau interpreți individuali din aproape toate localitățile Bucovinei, din alte județe și oaspete de seamă a fost de mai multe ori Ansamblul profesionist „Ciprian Porumbescu“ din municipiul Suceava.

gogic al acestora. Mi-aduc perfect aminte cât au fost admirați atunci, iar mulți dintre profesori au discutat cu profesorii și membrii ansamblului despre activitatea acestora. Ce mult au crescut și au evoluat în interpretare în doar trei ani!

Și, dacă la Arbo-

Cu câteva ediții în urmă mai evoluase pe scena acestui festival un asemenea ansamblu, cel al elevilor din Milișăuți, dar ceea ce-au văzut acum arborenii i-a făcut pe mulți să rămână muți de uimire și să-și înroșească palmele aplaudând pe toată durata programului prezentat.

Ansamblul „Cervona kalyna“ este relativ tânăr și de înființarea lui este vinovat prof. Iulian Chideșa, conducătorul lui, ajutat de conducerea școlii și de ceilalți profesori de la școală și, ce nu este de neglijat, ajutorul venit din partea părinților a fost de neprețuit.

Asta s-a întâmplat în anul 2011, când a fost înființat sub numele de „Negostineanca“, prin numele lui cinstind localitatea în care trăiesc și al cărei nume au vrut să-l ducă mai departe, transformându-l în renume. Dar, urmărind accesarea de fonduri europene pentru desfășurarea unor activități culturale de conținut, conducătorii lui i-au schimbat numele, la 4 martie 2013, în „Cervona kalyna“.

Chiar în anul înființării lui am avut cinstea și norocul să-i urmăresc evoluția în cadrul unui program artistic pe care l-au susținut în fața tuturor profesorilor de limba română din zonă, în cadrul cercului peda-

lor, de ansamblu profesionist, îți luau ochii, interpretarea la superlativ, desene variate ale jocurilor în scenă, interpreții în continuă mișcare, valorificarea folclorului ucrainean din zonă la cote înalte și, unde mai pui, interpreții foarte frumoși, fete și băieți, parcă aleși pentru a participa la o paradă. Săriturile lor acrobatică din timpul evoluției au smuls de multe ori oftaturi din partea spectatorilor, ținându-i cu sufletul la gură. Momentul culminant, parado-

re, fiecare ansamblu folcloric și-a demonstrat virtuozitatea în interpretarea jocurilor populare românești, în general, și a celor bucovinene, în special, o evoluție la același nivel au avut și membrii acestui ansamblu. Jocurile populare ucrainene i-au impresionat profund pe spectatorii arboreni: costumele

al, l-a constituit scena de final când toți membrii ansamblului au apărut pe scenă, cântând și fluturând drapele celor două țări prietene: Ucraina și România. Atunci să fi văzut potopul de aplauze.

La terminarea spectacolului am stat de vorbă și cu copiii care erau entuziasmați de succesul

pe care l-au reperat și pe această scenă, mărturisindu-mi că se simt foarte bine când, după o evoluție foarte bună pe scena unui spectacol, spectatorii îi răsplătesc din toată inima, generos, cu ropote de aplauze. Dar le și merită.

Am discutat și cu domnul profesor Iulian Chideșa care este foarte mândru și el de copiii lui, care-l ascultă, participă cu tot elanul la repetiții, caută încontinuu să se perfecționeze pentru a se prezenta pe fiecare scenă, dacă se poate, din ce în ce mai bine. Mi-a enumerat concursurile la care a participat până acum și, ce este mai important, dorește să aibă puterea să se prezinte din ce în ce la mai multe concursuri. A vorbit cu emoție și mulțumire de prezența acestui ansamblu pe scenele concursurilor de la București, Cluj-Napoca, Bacău, Suceava și chiar la emisiunea „Românii au talent“. Premii, premii... Au fost la emisiuni în cadrul TV Favorit, Național TV și Televiziunea Română. În zona noastră au prezentat spectacole cam în toate localitățile în care au fost invitați, așa că i-ar fi greu să le menționeze pe toate și, prin omiterea unor nume, n-ar vrea să supere pe nimeni. Între timp am auzit că au fost și la un festival internațional de folclor, unde au participat ansambluri folclorice din 10 țări. S-au întors și de acolo cu lauri.

Festivalul s-a încheiat demult. Dar eu stau și mă mai gândesc la cei care au evoluat pe scenă, la devotamentul cadrelor didactice care îi instruiesc, la faptul că-și sacrifică mult din timpul lor liber pentru a pregăti aceste formații, la părinții care fac eforturi destul de mari, chiar financiare, pentru ca interpreții să aibă toate condițiile asigurate pentru a evolua pe scene la înălțime. Altcineva nu-i ajută.

prof. Gheorghe DOLINSKI

65 de ani de activitate culturală la Negostina

(Urmare din pagina 3)

În continuare, vreau să arăt că în anul 2011, cu ocazia sărbătoririi a 10 ani de la înființarea formației vocal-instrumentale „Strunele Negostinei“, ia ființă formația de dansuri „Nehostynka“ la inițiativa președintelui organizației UUR Negostina, dl prof. Ioan Chideșciuc, și prof. Iulian Chideșa. Pentru pregătirea acestei formații ini-

țiatorii au apelat la serviciile dlui coregraf din Suceava, Valentin Vlîgea. Pentru început UUR a plătit coregraful și procurarea de cizmulite pentru dansatori, iar costumele au fost confecționate de părinții elevilor.

Neavând fonduri pentru deplasări la diferite spectacole, mai precis o formă legală prin care să primească sponsorizări, prof. Iulian Petru Chideșa, coordonatorul an-

samblului ales de părinții elevilor, a înființat în luna martie 2003 Asociația Culturală „Cervona kalyna“, cu scopul de a veni în sprijinul ansamblului care cu această ocazie, și-a schimbat numele din „Nehostynka“ în „Cervona kalyna“. Ansamblul poartă numele asociației și are în componență 32 de copii cu vârste între 6 și 18 ani, elevi ai Școlii din Negostina și ai Colegiului Tehnic „Lațcu Vodă“ din Siret. În cei doi ani de la înființare, ansamblul a evoluat pe scene din județ și în țară cum ar fi: Zilele orașului Milișăuți, Bălcăuți, Negostina, Siret, Rădăuți, Iași, Suceava, la Festivalul „Convie-

țuirii“ din Ulma, Târgul de toamnă „Produce în Bucovina“, Sărbătoarea minorităților, Turneu de o zi la Vatra Dornei, Câmpulung Moldovenesc și Gura Humorului. A participat la emisiuni filmate la Favorit TV „Tradiții și obiceiuri din Bucovina, la Pro TV „Românii au talent“ la preselecție la Iași, unde s-au calificat cu trei de „DA“ pentru semifinala care s-a desfășurat la București. La Iași și București, ansamblul a fost aplaudat de public în picioare. Din cele relatate reiese că Negostina a fost, este și va fi centrul culturii din Bucovina.

Nicolai MAIDANIUC

Acțiunea culturală propusă de Comitetul filialei Caraș-Severin a Uniunii Ucrainenilor din România în fruntea căreia se află destoinicul profesor de muzică Ivan Liber, sub denumirea „Întâlnirea

ÎNTÂLNIREA SCRITORILOR UCRAINENI CU CITITORII DIN BANAT

Taras Șevcenko“. Medalia Ana Bereghi a ținut să multumească președintelui Uniunii Ucrainenilor din România, Ștefan Buciuța, și prin el Consiliului Ucrainean Mon-

scriitorilor ucraineni din Banat cu cititorii“, planificată inițial pentru 19 mai a.c., s-a decalat pentru o altă dată, probabil, ca să participe cât mai mulți scriitori bănățeni la această acțiune, dar cum planul de acasă nu se potrivește cu cel din târg, tot așa nici acum la 28 iunie nu au participat toți scriitorii de expresie ucraineană din Banat.

Când am sosit la Copăcele, după orele 14, Căminul Cultural era plin cu public, iar domnul Ivan Liber la pupitrul „acompania“ pe scriitorul

continuat. Prezentările scriitorilor au fost presărate cu melodiile cântate de corurile „Zelena lișcina“ din Copăcele, dirijor Ivan Liber, „Cervona kalyna“ din Caransebeș și „Barvinok“ din Cornuțel.

Împreună cu scriitorii amintii care și-au prezentat ultimele apariții

cu privire la stadiul execuției lucrării și s-a propus ca problemele nelămurite și nerezolvate la obiectivul sus-amintit să fie discutate în cadrul Consiliului (Radei) UUR.

La Copăcele, împreună cu mine au venit și reprezentanții filialei Timiș a UUR în frunte cu președintele Hleba Gheorghe, căruia în mod festiv i-am înmănat diploma de felicitare cu ocazia aniversării a 60 de ani.

După această mică întrerupere a acțiunii de la Copăcele discuțiile cu scriitorii prezenți au

prezentă și doamna Ana Bereghi care și-a recitat poeziile scrise cu ani în urmă, chiar din vremea școlii, fiind aplaudată de publicul natal. Cu această ocazie i-am înmănat doamnei Ana Bereghi, profesoară pensionară de limba ucraineană, autoare a mai multor articole publicate în revistele Uniunii, medalia jubiliară „200 de ani de la nașterea poetului ucrainean

dial de Coordonare în frunte cu domnul Mychailo Ratușnyi pentru distincția acordată.

La terminarea prezentării volumelor apărute sub egida Uniunii Ucrainenilor din România de către scriitorii prezenți, au urcat pe scenă formațiile artistice ale ucrainenilor din județul Caraș-Severin, organizate și dirijate de către inimosul muzicolog Ivan Liber, care au cântat și încântat publicul prezent. Pe scenă a mai urcat și directorul Direcției de Cultură Culte și Patrimoniu Cultural a județului Caraș-Severin, doamna Liubița Raichici care împreună cu protagoniștii au interpretat cântece populare ucrainene și unele compoziții ale dirijorului pe versurile unor poeți ucraineni din România.

Noi am venit de la București cu „tolba plină“ de cărți, în total 115 volume, editate de Uniunea

Ucrainenilor din România care au fost distribuite publicului prezent la acest eveniment cultural.

Acțiunea organizată de președintele filialei Caraș-Severin a UUR, Ivan Liber, a fost o reușită și consider că este un bun exemplu pentru celelalte filiale ale UUR cu condiția ca și scriitorii noștri să depună un efort mai mare pentru a fi prezenți în mijlocul cititorilor.

Ștefan BUCIUTA,
președintele UUR

Iuri Pavliș. L-am întrerupt din recitare pe poetul bănățenilor Iuri Pavliș care și-a prezentat volumul „Ridne slovo“ (Cuvânt matern) și împreună cu ceilalți însoțitori ne-am ocupat locurile în sală, iar pe mine m-au poftit mai aproape de „combatanți“ pentru că și eu trebuia să-mi prezint cartea de publicistică „Prin cuvânt și faptă“ al cărei redactor este Mychailo Mihailiuc, scriitor bucovinean care, din anumite motive, nu a putut fi prezent la această acțiune, însă a fost prezent scriitorul maramureșan Mychailo Traista care și-a prezentat și el cărțile apărute în ultimii ani, „Cesni jony“ (Zâmbete maramureșene) și „Ibovnice cu ochi de Maramureș“.

Venind mai târziu și întrerupând recitalul stimatului Iuri Pavliș, de mulți ani consătean cu mine, am căutat să mă dezvinovățesc în fața cititorilor prezenți.

Am întârziat din cauză că în această zi ne-am programat și o întâlnire la sediul filialei Timișoara a UUR cu consultantul Veșcan Florin-Doroftei, expert în achiziții publice și cu membrii Comisiei de evaluare a ofertelor dintre care au fost prezenți Câmpian Ioan, Covaci Ioan, Drozd Vasile la care s-au adăugat și Niorba Ioan, membru în filiala Timiș a UUR. La întâlnire au mai participat președintele filialei Timiș a UUR, domnul Hleba Gheorghe și autorul proiectului „Construirea Centrului de perfecționare și educare a copiilor, secția ucraineană-română“, doamna arhitect Oxana Florescu. Cu ocazia acestei întâlniri a fost întocmit un proces verbal

EU CARE PARTID REPREZINT?

Pentru prima dată am votat când eram student. Anii au trecut, în învățământ fiind, am făcut parte din comisiile de votare. Pe vremuri, cel puțin la țară, se făceau întreceri între secții de votare în ceea ce privește amenajarea lor. Totul era ornat cu covoare viu colorate. Cabinele de vot și urnele erau îmbrăcate cu covoare cu motive naționale.

Era o splendoare! Acum? Câteva scânduri, niște perdele și gata cu secția de votare.

După revoluția noastră decembristă, am făcut parte din multe comisii de votare și am văzut lucruri bizare. O serie întregă de persoane (unele cu școli înalte) habar n-au ce reprezintă inițialele partidelor din partea cărora fac parte din comisie!

Unii, nici la terminarea votării, habar n-au avut ce partid reprezentau.

De câteva ori mi-a fost dat să văd că partidul X, reprezentat de persoana Y, n-a primit nici măcar un vot. Așadar, persoana a încasat niște bani fără a vota cu partidul respectiv! Cât de înrăit poate fi un astfel de votant?

De ce statul risipește banii? N-ar fi cazul să se facă niște testări? Să-i întrebăm ce înseamnă inițialele partidului? Cine-i președintele?

Am stat de vorbă cu mulți cunoscuți de-ai mei, din diverse localități, care au participat în comisii sau ca simpli votanți. Ce-am aflat? În unele localități cei care i-au întors din drum pe cei ce au vrut să participe la referendumul din 29.07.2012, acum i-au adus pe sus la vot!

Este de înțeles că „agitatorii“ aveau motive bine întemeiate să procedeze astfel, dar „homo votandis“ de ce se lasă manipulat? O fi pentru un mic și un păhărel de „basamac“? Era să-l citez în întregime pe filosoful Petre Țuțea, dar o fac numai parțial. Așadar, Petre Țuțea: „Am făcut 13 ani de închisoare pentru!“.

Au trecut europarlamentarele, dar ce a urmat, depășește orice imaginație.

Cei care s-au înjurat, acum „pupat Piața Independenței“.

I.L. Caragiale a rămas mic copil pe lângă ce se întâmplă acum. Sunt sigur că n-ar fi putut face față, ar fi fost învins de sistem. Partea proastă este că unii au votat cu un partid și s-au trezit trădați.

Cereți-le voturile înapoi, cei care ați votat cinstit! Care ați votat „cinstiți“ așa să vă ajute Cel de Sus!

Kolea KURELIUK

„A fost odată... așa începe orice poveste. Cea despre care vă voi povesti eu a fost în după-amiaza zilei de 11 iunie 2014. Și întocmai ca într-o poveste, totul a început frumos, cu multe emoții, cu invitați, cu agitație și o masă frugală căci - atâta profesorii, cât și elevii - au venit direct de la școală pentru a participa la Concursul de recitare din poezia ucraineană, faza județeană. Cu toții și-au dat întâlnire la Căminul Cultural din

Șerbăuți, fiind întâmpinați de către directoarea Școlii Gimnaziale din localitate, doamna profesoară Silvia Boiciuc.

Se vorbește mult în ultima perioadă de o „criză a lecturii și a valorilor tradiționale“. Părerile sunt împărțite: unii spun că e o criză reală, alții că totul e o himeră. Cu siguranță adevărul e pitit, pe undeva, la mijloc. Căci elevii participanți la concurs au venit fie îmbrăcați în costume populare autentice, fie în ținute combinând tradiționalismul cu modernismul. Apoi, au memorat versuri..., cele mai multe din creația lui Șevcenko, atât pentru că regulamentul concursului impune alegerea unor texte din autori clasici ai literaturii ucrainene, cât și pentru că anul acesta se împlinesc 200 de ani de la nașterea Cobzarului, au încercat să rezoneze cu trăirile eului liric și, astfel, să transmită auditoriului mesajul încifrat în versuri. Până aici, lucrurile au decurs bine, majoritatea concurenților au recitat expresiv, unii dând dovadă chiar de timide calități actoricești. Problema a apărut însă când concurenții au fost puși să citească texte la prima vedere. O singură concurentă a citit bine, vreo două binișor, restul au dat dovadă de o citire defectuoasă. În acest sens, domnul profesor Ioan Chideșciuc i-a povățuit pe elevi „... să citească câte puțin în fiecare zi cărți, cu pași mici se

face totul, de aceea umblăm și la școală zi de zi ca să pătrundem ușor pe tărâmul cunoașterii. Am fost atât de fericit ascultându-vă recitând, dar m-am întristat când v-am auzit citind. Sunteți atât de frumoși, iubiți limba maternă și

cultura ucraineană participând la acest concurs, dar nu neglijați lectura. Doar ea vă poate împlini sufletește și vă poate ajuta în formarea voastră profesională“.

La concurs au participat elevi de la școlile din Bălcăuți, Negostina, Siret, Rădăuți, Călinești-Cuparencu, Șerbăuți, pregătiți de profesorii Diana Fraseniu, Antoneta Crainiciuc, Georgeta Ștefan, Larisa Serdenciuc, Loredana Mândrișteanu, Alina Mazureac și Narcisa Plecan.

Juriul a fost format din profesorii Ioan Chideșciuc, Ilie Sauciu, George Galan, Lăcrămioara Grigorciuc și studenta Maria Habur. Fiecare membru al juriului a punctat ținuta scenică, interpretarea artistică, corectitudinea exprimării, dicția elevilor participanți la concurs, precum și capacitatea lor de a citi texte la prima vedere. Proba de recitare și de citire la prima vedere era punctată separat. La final, fiecare membru al juriului calcula o medie pentru fiecare participant, după cum urmează: punctajul obținut la proba A (de recitare) se înmulțea cu doi, se aduna cu punctajul de la proba B (de citire la prima vedere), iar rezultatul obținut se împărțea la trei. Astfel, fiecare participant obținea cinci punctaje. Apoi, fiecărui concurent i se calcula media aritmetică a punctajelor. Muncă, nu glumă... deh, dacă

președintele UUR-filiala Suceava e inginer... Mai și glumim, dar ideea e că s-a înlăturat, astfel, orice urmă de subiectivism în notare.

Ocupanții locului I și cei care vor reprezenta județul Suceava la faza națională a concursului sunt următorii: clasa a II-a - Șoiman Ana - Bălcăuți, clasa a III-a - Coroamă Rodica - Bălcăuți, clasa a IV-a - Grigoraș Cezara-Negostina, clasa a V-a - Șoiman Natașa -

Bălcăuți, clasa a VI-a-Chideșa Ioana - Negostina, clasa a VII-a - Costiuc Cesara - Bălcăuți, clasa a VIII-a - Corniciuc Ioana Veronica - Călinești-Cuparencu, clasa a IX-a - Nichifurciuc Georgiana - Colegiul Național „Eudoxiu Hurmuzachi“ - Rădăuți, clasa a X-a - Ciobaniuc Mariana - Colegiul Tehnic „Lațcu-Vodă“ din Siret, clasa a XI-a - Grigoraș Andreea - Colegiul Tehnic „Lațcu-Vodă“ Siret, clasa a XII-a - Chiriac Oksana - Colegiul Tehnic „Lațcu-Vodă“ din Siret.

Toți participanții au fost premiați cu diplome și dulciuri de către președintele UUR - filiala Suceava, domnul Boreslaw Petrașuc, și de inspectorul de limba și literatura ucraineană de la IȘJ Suceava, domnul Ilie Sauciu.

Închei cu un citat din Nicolae Manolescu, în care - mai devreme, sau mai târziu - sper să se regăsească cât mai mulți dintre elevii aflați în sala Căminului Cultural din Șerbăuți în după-amiaza zilei de 11 iunie 2014: „Sunt un vicios al lecturii. Am nevoie să citesc așa cum am nevoie să mănânc și să beau. Hrana pe care mi-o oferă lectura îmi este la fel de indispensabilă ca și cea materială. Resimt fiecare zi fără o carte ca pe o zi pierdută“.

Lăcrămioara GRIGORCIUC

CALIGRAME SCRISE PE NISIPUL PLAJEI

Insolație. La căderea serii, inscripții pe piele: „vărsat de soare“!
„Cuptor“ e pleonasmul bronzării, oricât ne-amăgim că suntem
purtători de rasă albă.
Întrecând largul orizontului, adâncul mării, a treia dimensiune a
estivalului nu poate fi decât Helios, în extaz, pe cerul cu scilipiri
de jazz.
Nu. Nu-s vămile văzduhului... Mulți preferă dezmățul la
Vama Veche!
Concertele de pe litoral preschimbă sângele tinerilor în simfonii
hormonale.
Mușcăm din raza de soare, dar și din iubire ca lupii flămânzi.
Căutând în fantezii o altă femeie, bărbații stau culcați ca niște soldați
pitiți în tranșee.
Printre goluri din păienjeniușul timpului, iată că se apropie o furtună
de nisip!
Fidelitatea la mare? Ca un soare ascuns în „buzunărașul“ de deasupra
bustului gol - nu-i așa?
Între tentație și candoare unii preferă să deguste pe plajă un porumb
copt.
Nostalgie de nostalgie ni se reazimă, ca să nu se frângă în noi ziua
întoarcerii din concediu.
Sfidare potrivnicilor, noua cucerire a unui babac [perseverent]
se înalță precum farul din preajma portului!
Îndelung privindu-se ca doi veritabili iubiți, ochii li s-au îmbolnăvit
din cauza aceluiași firicel de nisip.

D' ale lui Ulise... Un zvon de Itaca își pictează imaginea în aerul
brizei.
Zmeu în derivă. Pe urma dârei de culori, jos pe nisip, pletele Evei
despletite de vânt.
Are atâtea capricii această iubițică a salvamarului! Cred că poate
devia și linia orizontului; zău vă spun!
Iubirile ocazionale cresc ca luna cea nouă, și descresc ca... „luna la
Mamaia“.
A lovi în dragostea unui nud de fecioară e ca și cum ai sparge
silueta unui val de zidul solarului.
Cu arma albă a spumei de mare îiucid unei sirene cântecul. Nu mă
las cucerit atât de ușor!
Țărâmul plajei erodate indică, în dezolant simbol, organigrama
Primăriei.
Îmi judec sejurul pe măsura spațiului lăuntric purtat de buzunarul
meu. Măine mă întorc acasă lefter.
Scoicile și fructele de mare, bântuite de convulsiile culinare ale
bucătarilor.
O pălărie de floarea-soarelui și-a întors capul dinspre mine spre voi...
Vă pup!

P.S. Urme pe nisipul plajei așteaptă să vină flux-refluxul promis.

Mihai MATEICIUC

SIMPOZIONUL „IDENTITATE ȘI MULTICULTURALITATE ÎN BUCOVINA“

Scrim recent despre participarea Școlii Gimnaziale din Bălcăuți la simpozionul județean „Identitate și multiculturalitate în Bucovina“, inițiat în anul școlar 2013-2014 de un grup de profesori de la Colegiul Național „Eudoxiu Hurmuzachi“ din Rădăuți, coordonați de doamna profesoară Carmen Andronache, directoarea colegiului și președinta Societății pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina, în parteneriat cu Școala Gimnazială „Regina Elisabeta“ din municipiul Rădăuți.

Ne-am înscris la patru dintre cele cinci secțiuni ale simpozionului și ne-am întors acasă cu premii care ne onorează, având în vedere numărul mare de participanți și valoarea acestora.

Începem cu proba de costum popular, concurentă Șoiman Natașa din clasa a V-a. După ce, în luna februarie, participă împreună cu sora sa, Șoiman Ana (clasa a II-a), la proba de costum popular din cadrul proiectului „Sărbătoarea Limbii Materne“ și ambele obțin locul I, Natașa „recidivează“ și obține locul al II-lea, impresionând juriul și asistența cu un costum autentic și o prezentare cursivă. Născută într-o familie de intelectuali ucraineni, Natașa este o mlădiță care va duce mai departe cultura și tradițiile familiei și comunității ucrainene din Bălcăuți.

Continuăm cu secțiunea de prezentare a unor elemente cu valoare de reper pentru comunitățile etnice și populația din Bucovina prin „Postere și fotografii“. Ne înscriem cu trei lucrări: „Crăciunul la Bălcăuți“ - Cureliuc Emanuela, clasa a VII-a, „Sărbătoarea Învierii“ - Mandiuc Denisa-Alexandra, clasa a VII-a, „Lada de zestre a bunicii“ - Șoiman Natașa, clasa a V-a. Un set de 30 de fotografii care au surprins frumusețea celor două mari sărbători creștine: Paștele și Crăciunul, precum și lada de zestre, obiect de mobilier de o importanță majoră în lumea satului de altădată. Participanții la simpozion au putut vizita expoziția de fotografii realizată cu lucrările trimise de concurenți. Se zice că o „imagine face mai mult decât o mie de cuvinte“... Vă imaginați ce au putut face zecile de fotografii? I-au lăsat pe cei prezenți fără cuvinte... Noi ne întoarcem acasă cu premiul de „Cea mai bună lucrare“, acordat elevei Șoiman Natașa.

La secțiunea „Eu și lumea în care trăiesc“, elevii participanți au realizat eseuri în care au povestit ce înseamnă pentru ei să aparțină unei minorități și în ce fel acest lucru se reflectă în personalitatea lor și în atitudinea față de lume. Cităm din eseu realizat de Schipor Cezara-Nicoleta, clasa a VII-a: „La școală studiez limba ucraineană, obiceiurile și tradițiile minorității pentru că îmi place și pentru că așa am fost învățată. Respir aer ucrainean, iar acesta îmi dă putere, speranță și multă încredere în mine. Școala din sat pune un mare accent pe limba ucraineană și, de câte ori, se ivește vreo ocazie, cei mai buni participă la multe concursuri de recitat poezii și diferite scenete. De sărbători organizăm piese de teatru și diferite scenete în cadrul școlii, la care particip cu multă dăruire și mândrie. Îi invităm la aceste activități pe părinți, frați, vecini, dar mai ales pe copiii români care, chiar dacă nu înțeleg limba ucraineană, participă cu mult entuziasm.

Eu aș vrea să le transmit un mesaj educativ tuturor copiilor și oamenilor mari. Să fim cu toții cooperanți și să participăm la multicultu-

ralitatea acestei țări, dar mai ales a Bucovinei. Să nu ne uităm identitatea, ca nu cumva mai târziu să ne trezim că nu știm cine suntem cu adevărat. Să fim mai toleranți cu cei care ne judecă, să le demonstrăm că se înșală și că ar trebui să aprecieze mai mult cultura și tradițiile minorităților. Respectul să fie arma noastră în această lume. Fiecare minoritate are o bogăție culturală deosebită. Ucrainenii contribuie la îmbogățirea tezaurului cultural românesc și sunt foarte mândri de această contribuție. Sper ca peste ani această minoritate să reziste și să fie mai puternică pentru că ucrainenii sunt „cazaci“ uniți, credincioși și devotați tradițiilor și limbii materne. La final vreau să vă invit pe toți să ne cunoașteți obiceiurile, tradițiile, dar mai ales să ne cunoașteți ca oameni“. Dintre toți concurenții încriși la această probă, doar Nicoleta obține premiul „Cea mai bună lucrare“.

Ultima secțiune la care participăm, ne aduce o mențiune. O obține Odoviciuc Mădălina din clasa a VII-a care scrie o poveste la concursul de creație literară „Povestea din lume, lumea din poveste“. Povestea căreia i-a dat viață Mădălina se numește „Soarta te găsește oriunde“. Iată o fărâma din această creație: „Timp de nouă ani bunicuța celor doi a suportat toate „crizele“ copilărești, toate „reclamațiile“ venite de la „poliția copilăriei“ până când diavolul a început să sădească ura și nerecunoștința în sufletul mamei copiilor.

- Mou ciolovice, mou! M-am săturat de măcă-ta, umblă prin casă ca iarka toată ziua; pe copii nici nu-i îngrijește bine și pe deasupra ne și consumă mâncarea! Banii nu curg, omule bun!

- Și ce propui, jinko?
- Să plece de aici! Să se ducă unde o vedea cu ochii!

La finalul simpozionului, am stat de vorbă cu elevele participante... despre cum a fost...

„Am cunoscut mulți copii de alte naționalități și am avut ocazia să stau de vorbă cu ei despre portul, tradițiile și obiceiurile fiecăruia. A fost un schimb de experiență foarte util. Ansamblul „Nadiia zamku“ ne-a încântat cu un dans tradițional ucrainean foarte colorat. Mă bucur că am avut ocazia să particip la acest concurs deoarece a fost o experiență foarte plăcută“ - Mandiuc Denisa-Alexandra.

„Am participat la activitatea de la Colegiul Național „Eudoxiu Hurmuzachi“ din Rădăuți împreună cu colegele mele Denisa, Ema, Mădălina și Natașa, însoțite de doamna profesoară de limba română. M-am străduit mult la eseu meu. Am descris Bucovina, evidențiindu-i vegetația, fauna, relieful, dar mai ales specificul etnic atât de bogat. Când am ajuns la destinația unde avea loc concursul, am văzut sala plină de elevi, îmbrăcați în costume populare specifice etniilor de care aparțin. Mi s-a umplut sufletul de bucurie! Concursul a început cu parada costumelor populare, cel mai frumos mi s-a părut cel purtat de Natașa, era și cazul, nu? Apoi a urmat premiera eseurilor... aveam emoții mari, dar colegele m-au susținut. După premiera celorlalți participanți, îmi aud numele: „cea mai bună lucrare“ - Schipor Cezara-Nicoleta. Am fost feliicitată și foarte încântată să le citesc tuturor creația mea. Concursul s-a desfășurat în continuare, dar eu fiind cam egoistă, nu prea am fost atentă, eram prea bucuroasă... Participarea

la această manifestare o consider un câștig pentru mine. Am avut posibilitatea să vorbesc despre etnia ucraineană și despre satul meu natal. În ultima vreme, am sesizat că portul popular și tradițiile se cam dau uitării, dar cu toții vom lupta pentru a le păstra în siguranță. Deoarece mă fascinează multiculturalitatea Bucovinei, mi-a părut bine că am avut șansa să particip la acest concurs și că am învățat multe lucruri pe care nu le știam până în prezent.“ - Schipor Cezara-Nicoleta.

Cu Mădălina Odoviciuc ne-am pus efectiv pe sporovăit... și așa s-a născut un miniinterviu...

Lăcrămioara Grigoriuc: Pe lângă temele curente la limba și literatura română, tu scrii săptămânal în medie cam trei compuneri, asta în timp ce ceilalți elevi se plâng mai mereu de abundența temelor. De ce ești altfel, de ce scrii?

Mădălina Odoviciuc: Unii spun că ideile vin și pleacă, dar eu sunt de părere că ideile nu mor, nici în scris. Nedându-mi pace, le înșir frumos pe hârtie.

L.G.: Ce te inspiră pe tine?

M.O.: De obicei, sursa mea de inspirație este frumusețea naturii, însă acum m-au inspirat ochii bunicii mele care au vărsat de-a lungul vieții mii de lacrimi, mâinile ei muncite și fața ei ridată care nu reprezintă nici pe departe bătrânețea, ci reprezintă cantitatea mare de zâmbete pe care le-a avut atunci când își vedea nepoții fugind prin grădină, țopăind, jucându-se...

L.G.: Cum s-a născut această poveste? Care este povestea ei?..

M.O.: Pe când bunica torcea la gura sobei în acele zile în care gerul nu te lăsa nici să treci pragul ușii, eu stăteam rezemată de colțul patului, micuță fiind ascultându-i istorisirile. Ivindu-se această ocazie am transpus una dintre poveștile bunicii care m-a emoționat cel mai mult.

L.G.: Care este mesajul poveștii tale?

M.O.: Mda, toate poveștile au un mesaj... Însă această poveste are un mesaj cu totul deosebit, acela că „Răul făcut se va întoarce la tine mai puternic decât l-ai trimis tu însuși spre acel ceva sau cineva“.

L.G.: Consideri că povestea ta are relevanță pentru contemporani? Pot ei „auzi“ mesajul tău?

M.O.: Într-adevăr, trăim altfel de timpuri, societatea și-a pierdut valorile, tinerii și-au pierdut respectul și iubirea față de bunici. Nu, nu cer ca bunicilor să le fie date sume de bani, flori și lucruri materiale. Eu vreau doar ca tinerii să le ofere bunicilor acea avere din suflet care poartă numele de respect și recunoștință. Acei stropi de iubire sunt de fapt „condamnarea“ bunicilor la fericire. Totodată, această poveste ar trebui să le arate contemporanilor că răul făcut este doar o satisfacție de moment, însă acel „rău“ te urmărește asemenea unui coșmar până când nu-l îngropi cu ajutorul unei lopeți speciale: Binele.

Merită menționat că pregătirea pentru simpozion s-a suprapus cu participarea Ansamblului „Kozaciok“ la emisiunea „România dansează“, iar toate cele cinci concurente sunt membre ale ansamblului.

Lăcrămioara GRIGORCIUC

Poezii romantici slavi ar putea fi împărțiți în două categorii: unii aparținând „fericitului” popor rus dominator, alții altor popoare slave dependente, uneori chiar subjugate de frații lor slavi. Între scriitorii slavi, astfel grupați, erau mari deosebiri de valoare. Dacă Lermontov sau Pușkin își puteau îngădui să privească lucrurile de sus, uneori cu o doză de superioritate și să scrie versuri sonore, Mickiewicz, Kollár, Botto, Njegoš, Mažuranić, Petar Preradović, Kostomarov, Șevcenko, și acestea sunt doar câteva exemple de scriitori conștienți de starea națiunii lor, care au scris dintr-o necesitate lăuntrică o poezie patriotică fierbinte și totodată stăteau în fruntea mișcării de eliberare națională. Dacă în unele cazuri era vorba de popoare puțin numeroase, cuprinse în imperii europene istorice (cehii, slovacii, sârbii, croații, slovenii),

ucrainenii, polonezii erau mai numeroși, dar ca urmare a unor împrejurări istorice, și ei au devenit parte din imperiul țarist. În demența lor romantică, unii nu-și dădeau seama că panslavismul ca ideologie se potrivea de minune cu ambiția expansionistă către vest și sud-est spre Balcani a imperiului țarist, cum a afirmat clar N. Danielevski în lucrarea sa, *Rusia și Europa*.

Unii dintre intelectualii popoarelor slave situate dincolo de spațiul est-european și-au dat seama că este vorba de o cursă. O dovedește și faptul că Mickiewicz în prelegerile sale despre literaturile slave la Collège de France din Paris a susținut că Poloniei îi revine misiunea providențială de a salva unitatea slavilor. Kostomarov și-a dat seama de pericolul rusesc în „Cărțile originii poporului ucrainean” și tot aci prezintă pe ucrainenii ca fiind predestinați de Providență să unească pe slavi într-o uniune cu adevărat frățească și democratică.

Ideea unității a apărut la slovaci sau cehoslovaci (cum le plăcea să-și zică). Cei dintâi au fost Pavel Jozef Šafárik și Ján Kollár. Acesta a fost și motivul pentru care Șevcenko le-a dedicat ambilor intelectuali cehoslovaci poeme elogioase. Numai că Șevcenko nu știa că Šafárik și mai ales Kollár recunosc doar patru limbi slave și, prin urmare, doar patru popoare slave: cehoslovaci (identitatea slovacilor o negau), ruși, polonezi și iliri (cuprinzând sub acest nume toate popoarele slave sudice.). Asta înseamnă că în

planurile lor utopice nu era loc pentru poporul și cultura Ucrainei. Faptul se justifică prin febra romantică. Nu e nimic de făcut. Mai rău ar fi dacă astfel de teorii ar fi luate drept realitate.

În prologul la poemul elogios, *Ereticul*, dedicat lui Šafárik, Șevcenko de două ori a pomenit expresia „să se contopească râurile slave într-o singură mare”. Nu era o idee nouă. Pentru prima oară a exprimat-o Odoevski în poezia *Fetele slave*. Aceeași expresie a folosit și Pușkin în poezia *Ponegritorilor Rusiei*. După înăbușirea insurecției poloneze din 1831, în comparație cu Șevcenko, Pușkin, în această poezie, devine agresiv, amenințând Europa să nu se amestece în

au încercat să limiteze numărul neamurilor slave. În naivitatea lor romantică, credeau că e posibilă împăcarea între bulgari, sârbi, croați, sloveni, pe de o parte, iar pe de alta, o împăcare între ucrainenii și ruși (de bieloruși nici nu pomeneau).

Alta a fost atitudinea lui Kostomarov, după cum afirmă Șevcenko în *Ereticul*. În *Cărțile genezei poporului ucrainean*, Kostomarov scrie că un slav adevărat nu iubește nici un alt stăpân afară de Bunul Dumnezeu și Isus Hristos. De aici rezultă concluzia că viitoarea unificare va fi posibilă doar pe principiul libertății și al egalității.

Am amintit deja că și Șevcenko vorbește de

râuri slave care se vor contopi într-o mare. În nici un caz poetul nu se gândeste nici la o mare a Ucrainei, nici la una a Rusiei. Lui Šafárik îi era recu-

noscător că le-a atras atenția slavilor asupra originii lor comune („în starea lor de sclavie uitaseră că pe lume mai existau și ei, slavii”) și că îi îndreptă spre înțelegere.

Șevcenko își dorea, cu entuziasm romantic, înfrățirea tuturor neamurilor slave, inclusiv cu rușii. Nu ierta pe nimeni care încalcă principiul potrivit căruia „un slav adevărat nu iubește pe niciun alt stăpân în afară de Domnul Dumnezeu...”. De aceea în poemele sale ample precum *Haidamacii* și *Marele beci* îi ia drept țintă pe cei care în cursul istoriei au poftit să stăpânească Ucraina, cum au fost polonezii și rușii. După înfrângerea Poloniei la 1795, Ucraina a rămas definitiv la discreția statului rus.

Din dorința sinceră de frățietate a izvorât și pașnica „Prefață”, scrisă de Șevcenko pe un ton glumeț și înveselitor, prin care se încheie poemul *Haidamacii*, fapt oarecum surprinzător după excesele comise de nobilimea polonă. Dar și de ucrainenii: «Slavă domnului, că așa vremuri trecură», - mai cu seamă când te gândești că noi suntem copiii aceleiași mame, că noi toți suntem slavi. Mă doare inima, dar toate acestea trebuie povestite: ca să vadă fiii și nepoții că părinții lor au greșit, și să se unească din nou cu foștii lor dușmani. Și, acoperit de grâu și seară ca aurul, să rămână în veci nedespărțit, de la o mare la alta, pământul slav».

Corneliu BARBORICĂ

Taras Șevcenko - inima vie a națiunii

conflictul dintre Rusia și Polonia, fiind vorba de o „ceartă între frați”. Poezia este o dovadă concludentă a trufiei rusești nemăsurate, care se baza pe imensitatea puterii militare a imperiului rus, capabilă oricând și pe oricine, polonezi sau orice altă nație, să-i pună la punct dacă ar face orice mișcare ce ar amenința integritatea imperiului.

În versurile lui Pușkin, sunt de observat două lucruri: rusul e un om drept, adică autocrația rusă are pe deplin dreptul să înfigă sabia în pieptul insurgenților polonezi, dar vina e tot a polonezilor, că se dau mari, atunci când pretind o patrie a lor. Urmează acel vers în care Pușkin nu dorește nimic altceva, decât vărsarea tuturor râurilor slave într-o singură mare rusească. Versul are forma unei propoziții interrogative, dar asta nu trebuie să ne inducă în eroare, este vorba de exprimarea clară a dorinței ca toate popoarele slave să se contopească cu elementul rus și din multitudinea eterogenă să apară un singur popor, bineînțeles, cel rus. Pușkin n-a mai apucat frecvențele războaie purtate de cazacii zaporojeni împotriva agresiunii rusești. Într-adevăr ar fi scris la fel că rușii au dreptate, dar că ucrainenii se cred mari. Sau altcum, tratându-i ca pe polonezi cu îngâmfarea moscovitului sau a muscalului, cum le zice Șevcenko. Să nu uităm că Pușkin este autorul portretului negativ al lui Mazepa în poezia *Poltava*.

Nici Šafárik, nici Kollár la așa ceva nu s-au gândit când în strădania lor de salvare și apărare

Iarema Bairak:

„Și-l înfășă cu vâlul
Scump și alb”
Taras Șevcenko

De sărbători, copiii vor brăduț. Așa că... iată-mă în pădure. Astăzi pădurea este deosebită. Misterioasă, ca sufletul poporului meu, liniștită ca temperamentul său, ademenitoare ca poezia sa, - astfel îmi pare pădurea. Mai există și alte asemănări, dar eu nu le mai pot căuta - pășind aici mă simt ca o vietate mică, pierdută. Copacii, acoperiți de zăpadă proaspătă, par a ascunde mistere. Ei îmi amintesc de ceva, nu-mi pot aminti de ce, ceva din realitate sau din povești. Memoria îmi este solicitată intens, iar gândurile se mișcă neliniștite până când se fixează asupra cuvintelor lui Șevcenko: „Hei, dumbravă, crâng întunecat!...” Și, într-adevăr, dumbrava are un părinte bogat. Vezi cu ce straie scumpe a gătit-o și câte pietre prețioase o împodobesc? A așternut puful alb până la genunchi ca să țină cald, să nu înghețe cumva fata lui dragă. Vezi, acolo sunt stejarii falnici ca niște uriași vrăjjiți. Într-unul se vede o scorbură întunecată: poate că acolo doarme o zână, sau se poate ca o veveriță să-și fi făcut cămară acolo. Uite, aici, un mestecăan visează ceva. Încerc un sentiment de compasiune. Sub povara straielor scumpe, mestecănul și-a aplecat

HEI, DUMBRAVĂ, CRÂNG ÎNTUNECAT!

crengile sale lungi. La atingerea delicată cu mâna, mestecănul se cutremură și crengile îmi șoptesc încet, încet: tu mă admiri, dar mie îmi este foarte greu... Ce spui? Ți-e greu, frumosule? Ce rost are frumusețea, dacă ea devine o povară? Cuprind mestecănul plâpând cu ambele mâini și-l scutur cu toată puterea. Zăpada pufoasă îmi cade pe cap, nimerește pe guler de unde se prelinge, rece, pe spinare. Eu continui să scutur mestecănul până nu rămâne niciun petec de zăpadă pe el. Obosit, îi dau drumul din mâini, el se îndreaptă și... devine neatrăgător. Pe fundalul alb al copacilor, mestecănul meu stă înnegrit, de parcă ar fi fost ars, și gol-goluț ca adevărul. Nu știu cauza, dar în clipa aceea, îmi amintesc vorbele: „adevărul supără”. Poate că, eliberat de povara zăpezii, mestecănul supără la ochi. Eu nu am mai putut să mă uit la el, nu mai aveam ce admira. Întorc privirea de la mestecănul trist și caut altă atracție. Ochii mei deja au descoperit-o. Uite acolo, acoperit în întregime de zăpadă, zăresc un brăduț de care am nevoie. Mergând spre el, scot toporul de după curea. Dar, deodată, mă opresc pe loc, vrăjtit de frumusețea lui. Ce minunat este sub vâlul său alb! Miliarde de fulgi strălucesc în soare, împrumutând toate culorile curcubeului. Ramurile mari s-au lăsat în jos, ca labele unui urs alb. Nu se vede nici o scorbură. Îi

dau roată ca să văd din care parte să mă apropii și, în acea clipă, simt că nu pot tăia bradul. Mâinile nu mi se ridică, inima mi se strânge de milă. Este păcat să distrug această frumusețe, să stric armonia de basm a pădurii. Îmi este frică să scutur brăduțul ca pe acel mestecăn înnegrit. El doarme acoperit de un vâl alb. Poate că îi este greu cu hainele acelea scumpe, dar eu nu am puterea de a folosi toporul. Copiii vor petrece sărbătorile fără brad. Le voi spune că iepurele nu m-a lăsat să tai bradul, voi scorni o poveste ca să-i liniștesc. Într-adevăr, iepurele s-a aciuat aici, sub crengile înzăpezite ale bradului. I-am văzut ochii înfricoșați. Pășesc înainte și iepurele țâșnește din ascunzișul său, țop-țop și, parcă ar fi înnotat pe valuri, fuge în adâncul pădurii căutând un loc mai sigur. Încep să râd și îi strig să mă înștiințeze cumva unde va găsi un loc mai sigur. Râsul și chiotele mele sunt înăbușite de omătul care a îmbrăcat pădurea. Aūd ecoul moale, abia șoptit. Mi s-a făcut frig. Încălțăminte mea subțire, datând din vremea războiului, nu este potrivită pentru plimbările lungi prin zăpada adâncă. Privesc în jur, văd mestecănul golaș și mă simt profund vinovat față de această pădure de basm.

Traducere de Ostap BORODAI-ȘANDRU

A sunat ultimul clopoțel pentru absolvenții Colegiului Tehnic „Lațcu Vodă” din Siret - promoția 2014

Absolvenții claselor a XII-a A, B, C, D, E, F, G promoția 2014 ai Colegiului Tehnic „Lațcu Vodă” din orașul Siret au fost sărbătoriți, premiați și aplaudați, în cadrul unui eveniment dedicat special lor, organizat de profesorii diriginți Ciobaniuc Magdalena, Șutu Mircea, Bologa Sorin, Crainiciuc Antoneta, Nastase Greti, Mateiciuc Zenova, Haiura Doru și conducerea colegiului sub îndrumarea directoarei, prof. Puiu Doina. Sărbătorirea ultimului clopoțel a avut loc în ziua de 29 mai 2014 la frumoasa bază sportivă a colegiului unde au participat elevii claselor V-XI, profesorii și părinții, mulți sireteni, iar din partea Primăriei orașului Siret viceprimarul orașului, inginerul Mocrei Cristian. Într-o ținută impecabilă, absolvenții au marșăluit din clase spre baza sportivă pe fondul melodiei „Gaudemus Igitur”. Festivitatea a fost deschisă de directorul Colegiului Tehnic „Lațcu Vodă” din Siret, profesoara Doina Puiu, care adresându-se absolvenților a spus: „Dragi absolvenți, a venit și ziua ultimului clopoțel, zi pe care ați așteptat-o cu nerăbdare. Sunteți toți frumoși, zâmbitori și grăbiți să începeți o nouă etapă din viața voastră care debutează cu examenul maturității.

Așa cum fiecare profesor își lasă amprenta în sufletul elevului și voi, dragi absolvenți, veți rămâne în inima noastră și suntem convinși că veți face cinste colegiului siretean,

indiferent unde vă vor purta apele învolburate ale vieții. Vă mulțumim pentru performanțele școlare. Să nu uitați niciodată că „Lațcu Vodă” este mai mult decât un liceu, este o instituție, o familie. Vă doresc mult, mult succes în viață, să vă bucurați din plin de aceste clipe frumoase alături de cei dragi”.

Adresându-se absolvenților, viceprimarul orașului Siret, Cristian Mocrei, a spus: „Dragi absolvenți, în calitate de viceprimar al acestui oraș, vă doresc multă sănătate, în primul rând, mult noroc în viață, succes la examenul de bacalaureat și la examenele de admitere în învățământul superior”.

Din partea profesorilor diriginți a luat cuvântul doamna profesoară Ciobaniuc Magdalena, care a spus: „Hristos s-a înălțat! Astăzi e o zi înălțătoare... Pentru noi toți...”

Printre atâtea notițe pline de un farmec anume, cu atâtea trăiri intense și sentimente profunde, printre atâtea suflete speciale, mă simt stângace astăzi, când știu că ar trebui să ne luăm rămas-bun. A mai trecut un semestru... a mai trecut un an... o nouă serie termină liceul...

Lacrimi, flori, zâmbete, vorbe emoționante și îmbrățișări. Astăzi particip la primul meu curs festiv în calitate de diriginte. E prima mea promoție. Nici nu știu cum au trecut patru ani... Îmi amintesc de actualii absolvenți cât de dezorientați erau în primele zile ca elevi de liceu, cât de

neîncrezători erau în ei înșiși, cât de mult au suferit când au luat primele note mici și cât de mult s-au bucurat când au primit note mari. Au plâns, au râs - trăiri contradictorii... Dar au învățat să se descopere pe sine și mai ales au aflat că pot mai mult decât credeau. Toate trec, așa se spune, dar nimic nu trece fără să lase urme! Cred că toți, profesorii și elevii, ați devenit cu sau fără voia voastră nemuritori, ați așezat în fiecare zi aici, în cușorul amintirilor, emoții, regrete, bucurii, dezamăgiri, vise, speranțe, lacrimi, contribuind, în mod deliberat sau nu, la nașterea unui surâs pe chipul fiecăruia dintre voi. Câteva date se vor schimba, noi ne vom schimba... Astăzi se încheie un drum și începe altul! Pentru voi urmează un mare necunoscut, dar sunt sigură că veți reuși. Ați trecut cu bine peste toate, dar ceea ce urmează va fi și mai greu pentru că de acum încolo nu veți fi evaluați doar în note, ci și în realizări, în fapte. Viața trebuie abordată cu optimism, dar și cu responsabilitate. S-a sfârșit o etapă a vieții voastre și trebuie să vă îndreptați cu încredere spre următoarea. Să vă bucurați de tinerețea voastră și să o valorificați... Și să nu uitați că în fiecare om este o lumină care se actualizează doar în comuniune, în iubire. Voi sunteți lumină și vă urez să fie lumină pe cerul vieții voastre. Mă bucur pentru că noi toți, cadrele didactice ale Colegiului „Lațcu Vodă”, am reușit,

pe parcursul celor 4 ani, să ajutăm la formarea unor oameni. Pentru că la multe evenimente dulciurile au fost pe placul vostru, al elevilor mei - clasa a XII-A -, astăzi v-am pregătit tuturor o rețetă, o altfel de rețetă... Amestecați cu entuziasm 2 tone de

muncă și o cisternă de răbdare, presărați regulat umor și succesul va veni. Nu uitați de cele trei valori eterne: adevărul, binele și frumosul. Vă doresc tot binele din lume, să aveți multe reușite, planurile voastre să devină realitate, iar greutățile să nu știrbească gingășia și frumusețea voastră sufletească. Mult noroc!”

Din partea absolvenților promoției 2014 a luat cuvântul Robert Muscoi, care a mulțumit conducerii colegiului, diriginților și profesorilor pentru munca lor neobosită depusă la catedră în cei 4 ani pentru ca ei să acumuleze cât mai multe cunoștințe și priceperi necesare pentru viitorul lor. În continuare, absolventa Iuliana Sauciuc, șefa de promoție cu nota zece în cei 4 ani de liceu, a mulțumit profesorilor pentru strădania și pentru profesionalismul lor dovedite în acești 4 ani la catedră. „Noi suntem mândri că ne-ați fost profesori și totodată suntem mândri că suntem absolvenții Colegiului „Lațcu Vodă” din Siret.

A continuat acest frumos eveniment pentru absolvenții Colegiului „Lațcu Vodă” cu înmânarea de către diriginții claselor a diplomelor și premiilor pentru cei mai buni dintre ei.

Festivitatea organizată cu prilejul sărbătoririi ultimului clopoțel s-a încheiat cu predarea „cheii succesului” de către absolvenții promoției 2014 elevilor claselor a XI-a.

Jeaneta MAIDANIUC

Da, este vorba de profesorul de muzică Petrețchi Miroslav Nicolae, absolvent al institutului de învățământ superior din Drohobyci, Ucraina, Facultatea de Muzică, pe care a absolvit-o în 1995, fiind coleg cu soția sa Geta Petrețchi (Voloșciuc) cu care s-a căsătorit în anul 1984, ea fiind un inimos dirijor al Corului mixt din comuna Rona de Sus. Din căsătoria lor au rezultat cei doi copii harnici, absolvenți ai studiilor superioare economice din Cluj-Napoca.

Mirco, pentru că așa îl știe mai bine toată lumea din satul său natal și din Maramureș, s-a născut la 30 iulie 1959, ca fiu al lui Nicolae Petrețchi și al Irinei Petrețchi (Semeniuc).

După terminarea Școlii Generale din satul natal, a urmat Liceul Pedagogic din Sighetu Marmației pe care l-a absolvit în 1978. În perioada de după școală pedagogică, a lucrat ca pedagog la Liceul Forestier nr.1 din Sighetu Marmației timp de 28 de ani.

După absolvirea Facultății de Muzică, în anul 1995, a predat muzica la diferite licee din Sighetu Marmației.

După decesul regretatului învățător Iura Bota a fost ales președinte al organizației locale Rona de Sus a Uniunii Ucrainenilor din România și membru în Comitetul Ținutului Maramureș al UUR. Din acel an, Miroslav Petrețchi s-a dedicat și muncii în slujba comunității ucrainene din Maramureș.

Ca solist al ansamblului „Cervona kalyna”

55 de ani de viață și 20 de ani în folosul comunității ucrainene

(Călina roșie) și ca inițiator al acestui ansamblu, a participat la multe spectacole organizate de Uniunea Ucrainenilor din România.

Mirco a mai înființat în satul său orchestra de mandoline cu care s-a prezentat cu brio pe scenele maramureșene. El activează în Corul mixt „Vocile Ronei” la care participă toată familia, inclusiv cu copiii, de când aceștia erau încă la liceu, și apoi la facultățile din Cluj, venind săptămânal sau când erau solicitați la repetiții și spectacole. Educația civică și de cultură le-au insuflat-o părinții și bunicii, Nicolae și Irina.

Datorită activității depuse de Miroslav Petrețchi în cadrul Uniunii după plecarea mea la București, a fost propus în funcția de președinte al filialei Maramureș a Uniunii Ucrainenilor din România, iar din anul 2006 a fost recomandat să reprezinte comunitatea ucrainenilor din Maramureș în cadrul Instituției Prefectului.

Reprezentând comunitatea ucrainenilor și cea a Maramureșului de peste Gutâi, Petrețchi Miroslav a căutat să se achite cu succes de sarcinile care i-au fost încredințate pe linia de cultură, educație și cea socială de către Instituția Guvernamentală din teritoriu.

Pentru a se perfecționa continuu și pentru a putea face față solicitărilor tot mai numeroase pe linia profesională a urmat cursurile masterale la Facultatea de Științe a Universității de Nord din Baia Mare în specialitatea Drepturile omului, pe care le-a absolvit în anul 2008.

Petrețchi Miroslav are merite în cadrul Uniunii Ucrainenilor din România pentru că a

răspuns la toate solicitările care i-au fost încredințate din partea conducerii Uniunii, fiind membru în Consiliul și Prezidiul UUR și, totodată, prim-vicepreședinte al Uniunii Ucrainenilor din România.

Împreună cu membrii Comitetului filialei Maramureș a UUR care reprezintă o mare parte a ucrainenilor din România, s-a preocupat de realizarea sediului filialei la Sighetu Marmației și, mai recent, la achiziționarea sediului pentru organizația locală UUR din comuna Poienile de sub Munte unde viețuiesc peste zece mii de etnici ucraineni.

În localitățile cu populația majoritar ucraineană din Maramureș, precum și la Sighetu Marmației, din inițiativa UUR și a președintelui Petrețchi Miroslav au fost organizate și se desfășoară multe evenimente culturale, precum: Festivalul de datini și obiceiuri de iarnă la ucraineni; acțiuni culturale dedicate oamenilor de seamă ai ucrainenilor (Zilele „Taras Șevcenko”); comemorarea veteranilor de război; zilele culturii ucrainene din Maramureș; obiceiuri de toamnă la ucraineni și alte acțiuni cultural-sportive care au loc într-un an calendaristic.

Din partea Conducerii Uniunii Ucrainenilor din România și a mea personal îi urăm domnului profesor Miroslav Petrețchi multă sănătate, putere de muncă ca să fie în stare să învingă toate vicisitudinile vieții.

La mulți ani, Mirco!

Ștefan BUCIUTA,
președintele UUR

A trăit cu opt sute de ani înainte de întruparea Domnului, în zilele când domnea peste poporul israelit regele Ahab. Sub influența soției sale Izabela, scoborâtoare din neam împărătesc, păgână, din cetatea Sidonului, și-a lepădat și el vechea credință strămoșească și, în loc să-l cinstească pe Dumnezeu, cinstea idolul la care se închina Izabela. Și nu s-a mulțumit numai cu această rățacire în care a căzut el, ca rege, dar se străduia să silească întregul popor la credința păgânească. A dat poruncă și bani să se zidească idoli. Pretutideni pe pământul lui Israel se înălțau chipuri cioplite în piatră ale zeilor celor neînsuflețiți, iar preoții păgâni erau ținuți la mare cinste de către rege. Prin făgăduieli amăgitoare, prin amenințări și prin multe prigoane pornite împotriva apărătorilor credinței celei adevărate, Ahab se ostenea să împlinească voia soției sale de a aduce poporul credincios Dumnezeului lui Avraam la păgâneasca închinare și cinstire a idoloilor. Atunci s-a ridicat Prorocul Ilie care viețuia în pustia Galaadului, la răsărit de apa Iordanului. Venind la curtea regelui, îl muștră cu aspre cuvinte pentru rățacirea lui. Văzând însă că nu-l poate întoarce pe calea dreaptă, i-a vestit de pedeapsa lui Dumnezeu că se va abate asupra țării o foamete mare care va ține trei ani și jumătate. S-a mâniat Ahab din cauza profeției și a încercat să-l ucidă prin oamenii săi, dar Ilie a plecat din acel ținut și s-a ascuns în albia unui pârâu, iar mai apoi a viețuit în Fenicia, unde mânia regelui nu-l putea ajunge.

După trei ani și jumătate, vreme în care se împlinise foametea prorocită de Ilie Prorocul, s-a întors la curtea lui Ahab pentru a face noi încercări de a-l readuce la credința strămoșească a lui Moise. Acesta însă l-a învinuit că a răzvrătit poporul împotriva lui și a voit să-l dea pierzaniei cu moartea năpraznică. Ilie făcu îndată dovadă că vorbele sale cuprindeau vrerile lui Dumnezeu și că străvechea credință pe care o apăra el e cea adevărată. Dovada a dat-o cu focul pe care l-a coborât din cer asupra rugului udat cu apă din abundență care a aprins, fără vreo intervenție omească juncul tăiat în bucăți și așezat pe lemne. Invocând Ilie numele Domnului, s-a coborât foc din cer, cu toate că apa curgea în jurul altarului. Cuvintele de invocare rostite de Ilie au fost: „Doamne, Dumnezeu lui Avraam, Isac și Israel! Fă să se știe astăzi că Tu ești Dumnezeu în Israel,

ILIE PROROCUL

că eu sunt slujitorul Tău și că toate aceste lucruri le-am făcut după porunca Ta! Ascultă-mă, Doamne, ascultă-mă pentru ca să cunoască poporul acestea, că Tu, Doamne, ești adevăratul Dumnezeu și să le întorci astfel inima spre bine“.

Atunci a căzut foc de la Domnul și a mistuit arderea de tot.

Dar această impresionantă minune nu i-a schimbat pe Ahab și mai puțin pe Izabela care l-a amenințat cu moartea. Ilie a trebuit să fugă în pustie, dar Dumnezeu s-a arătat vorbidu-i și arătându-i ce are de făcut. Când a voit Domnul, pe Ilie l-a ridicat în cer într-un vârtej de vânt și de foc și, astfel, profetul nu a cunoscut moartea, cu răpirea la cer, ca și Enoh. Aceasta a fost răsplata pentru apărarea credinței și urmarea căii plăcute lui Dumnezeu. Sfântul Ilie este socotit prototipul

lui Hristos și al lui Ioan Botezătorul. Toți trei se pregătesc în pustie și în singurătate pentru misiune.

Vindecarea și învierea copilului văduvei din Sarepta preînchipuie puterea lui Hristos care a înviat sufletele moarte ale păgânilor. Hrănirea prorocului de către corbi este admoniția avarilor, ca să nu se lege de bunurile pământești, căci pe Ilie l-au hrănit doar cele mai nesățioase dintre păsări. Ilie le-a adus jertfă spre câștigarea îndurării dumnezeiești. Isus însă s-a adus pe Sine Însuși jertfă de mântuire. Norul coborât peste jertfa lui Ilie a fost tipul trupului lui Isus și al Sfintei Fecioare care au picurat rouă dumnezeiască (Psalmi 71,6 Isaia 45,8) Uciderea preoților păgâni este tipul stârpirii idolatriei prin Isus Hristos, iar înălțarea cu trupul la cer a lui Ilie (anul 896 î.Hr.) a fost tipul Înălțării lui Isus.

Apariția lui Ilie și Moise la Schimbarea la Față, pe Muntele Taborului, marchează sfârșitul timpului profeților Vechiului Testament și începutul binecuvântării Noului Testament.

Sfântul Ilie apare mai degrabă ca un înger, ca un trimis al lui Dumnezeu din cer, decât ca un om născut pe pământ. Nu numai răpirea lui la cer este o taină, ci chiar în cursul vieții lui, apăsarea și dispărea ca și cum o mână nevăzută îl lua din fața prigonitorilor. Întreaga viață a lui Isus a fost suprafirească, ceea ce-l face mai deosebit de ceilalți proroci. Întreaga lui personalitate iese din cuvântul „foc“: râvna lui, credința lui, cuvintele lui, puterea lui, minunile lui, curajul lui, toate sunt de foc și tunet. De aceea, în popor se spune că Sfântul Ilie fulgeră și trăsnește.

Sfârșitul vieții lui, ca și începutul, a fost foc și tunet.

Tradiția iudaică spune că nu numai răpirea la cer a fost de foc, într-un car cu foc, cu cai de foc, ci chiar la nașterea sa a fost învăluită în scutece de foc și s-a nutrit cu flăcări“. A presimțit pe Fiul lui Dumnezeu prin focul ce a invocat să cadă din cer. Sfântul Ilie și patriarh Enoh vor veni înainte de sfârșitul lumii ca să lupte cu Antihristul și vor fi omorâți, se consemnează în Biblie (Matei 17,11; Apocalipsa 3-13).

Sfântului Ilie i se mai spune Tesviteanul fiindcă era din orașul Tesba, cetate din Arabia. Pomenirea se face la 20 iulie pe stil nou și 2 august pe stil vechi.

Gheorghe CEGA

Ucraineanca Marica Damian a împlinit 92 de ani

Este greu să faci un posibil top al vârstnicilor dintr-o anume zonă. Cu siguranță vor exista voci care vor avea de comentat sau, de completat ierarhizarea. În dorința de a nu greși, iată că de această dată, vă prezentăm cea mai vârstnică ucraineancă din județ. Este vorba despre Marica Damian, care a ajuns la respectabila vârstă de 92 de ani.

Marica Damian s-a născut la 9 iunie 1922, în localitatea maramureșeană Crasna Vișeuului, într-o familie cu 7 copii. Copilăria și tinerețea ei n-au fost de invidiat, dar momentele dificile au fost depășite cu demnitate și iată că nonagenara este persoana care dovedește luciditate și capacitate de comunicare.

La vârsta de 25 de ani, mai exact în anul

1947, împreună cu părinții și-a părăsit plaiurile natale și s-a stabilit în Satu Mare. Fără a avea prea multe studii, Marica Damian s-a văzut obligată să-și câștige existența prin muncă în agricultură.

Vreme de zeci de ani a lucrat la fosta Cooperativă Agricolă de Producție - CAP Sătmăreana. După o viață de muncă și numeroase lipsuri, s-a ales cu o pensie de 350 de lei, similară cu un ajutor social.

Dacă nu se poate lăuda cu bani mulți, este totuși bogată sufletește. Are o fiică, doi nepoți și o strănepoată. Chiar dacă nu are o familie numeroasă, precum cea în care a crescut, se bucură de iubirea și respectul din partea fiicei sale, Ileana Duciuc, a nepoților Ioan Mirel Duciuc și

Vasile Laurențiu Duciuc și a strănepoților Lorena, Denis George și Miruna Maria Duciuc.

Așa cum a remarcat Nicolae Semeniuc, secretarul Uniunii Ucrainenilor din România, filiala Satu Mare, Marica Duciuc s-a numărat printre primii sătmăreni membri ai Uniunii. La ceas aniversar ne rămâne doar să-i urăm Maricăi Damian multă sănătate și o bătrânețe senină alături de cei dragi. Gădurile acestea sunt însoțite de urarea străbună „La mulți ani“.

*Nicolae SEMENIUC,
secretarul filialei Satu Mare a UUR*

Lupta pentru libertate, identitate și independență a Republicii Populare Ucrainene în perioada 1917-1921

(Urmare din numărul 257/258)

Guvernul ucrainean, la data de 18 decembrie 1917, a respins ultimatumul bolșevic, fapt care a determinat începerea războiului între armata ucraineană și cea bolșevică. Din cauza superiorității trupelor bolșevice, trupele Radei Centrale ucrainene au fost înfrânte, ceea ce a facilitat ocuparea de către acestea a orașelor Ekaterinoslav, Poltava, Kremenciuk, Elisabetgrad, Nikolaev, Herson, precum și a altor localități. La 8 februarie 1918, trupele bolșevice comandate de Muraviov au ocupat orașul Kiev. Rada Centrală a fost nevoită să părăsească Kievul mutându-se la Jytomyr, oraș situat în partea dreaptă a Niprului.

De menționat că în februarie 1918, bolșevicii au ocupat toată Ucraina, inclusiv Crimeea. După ocuparea Kievului trupele bolșevice au maltratată populația din acest oraș, ostilă lor, împușcând cca 200 de oameni, în majoritate ofițeri ruși, iar în Crimeea mai mult de 1000 de oameni au avut aceeași soartă.

Pentru a pune capăt războiului cu trupele germano-austriece, puterea sovietică a început să ducă tratative cu aceste state în perioada decembrie 1917-martie 1918, reușind ca la 3 martie 1918, să încheie la Brest-Litovsk un tratat de pace, nefavorabil Rusiei.

Prin acest tratat, Rusia Sovietică a pierdut o suprafață de un milion kmp (inclusiv Ucraina), trebuia să demobilizeze armata și flota, să transfere Germaniei flota și infrastructura ei din Marea Neagră, să achite o contribuție de 6 miliarde de mărci, să recunoască independența Ucrainei, Belarusiei, Lituaniei, Letoniei, Estoniei și Finlandei.

Drept urmare, armata germană a ocupat toate țările menționate, pe teritoriul cărora au fost create guverne dependente de Germania.

Guvernul Radei Centrale Ucrainene a fost desființat, iar în locul acestuia s-a format un nou guvern, la 29 aprilie 1918, în furte cu hatmanul Pavel Skoropadskyi, fost general țarist de origine etnică ucraineană.

În noiembrie 1918, situația internațională s-a schimbat. Ca urmare a revoluției burghezo-democratice din Germania din noiembrie 1918 și a înfrângerilor suferite de aceasta și aliații ei pe frontul de Vest în Primul Război Mondial, Germania a fost nevoită să-și retragă trupele de pe teritoriile cedate de Rusia Sovietică, conform Tratatului de pace încheiat la Brest-Litovsk în martie 1918.

Datorită acestui fapt, în Ucraina și celelalte țări părăsite de trupele germane, au apărut state independente, care au trecut la formarea propriilor lor guverne și armate.

Guvernul Rusiei Sovietice nu a putut admite această situație. El a

ordonat trupelor sale armate să ocupe din nou teritoriile Ucrainei, Belarusiei și ale Țărilor Baltice.

Referindu-se la Ucraina, trupele bolșevice au ocupat în perioada decembrie 1918-ianuarie 1919 orașele Harkov, Poltava, Ekaterinoslav ș.a., iar la 6 februarie 1919, au intrat în Kiev, capitala Ucrainei.

Trupele ucrainene sub comanda hatmanului Symon Petliura nu au putut ține piept presiunii trupelor bolșevice, superioare din punct de vedere numeric și al dotării militare, fiind nevoite, după lupte crâncene, să se retragă în partea de vest a Ucrainei.

Preluând puterea în Ucraina la finele anului 1920, bolșevicii ucraineni au început să rechiziționeze vitele, cerealele și furajele, de care ducea lipsă Rusia Sovietică, fapt care a provocat nemulțumiri în rândul populației și mai ales al țărănimii ucrainene, ce au luat forma unor răscoale armate, aproape în întreaga Ucraină, împotriva noii puteri.

Confruntându-se cu această stare de lucruri, Guvernul sovietic ucrainean a hotărât ca primele locuri în guvern să fie ocupate de boșevicii ucraineni, lansând lozinca „Să trăiască Ucraina Sovietică Independentă!“).

Această nouă strategie a tras spre noua puterea sovietică ucraineană mulți ucraineni, printre care și unii socialiști ucraineni (un timp ei au fost susținuți chiar de către Volodymyr Vynnycenko, unul dintre primii vicepreședinți ai Radei Centrale Ucrainene).

Ajungând la putere prin viclenie, bolșevicii ucraineni și-au arătat adevărata lor atitudine față de poporul ucrainean, trecând din nou, așa cum au procedat și trupele germane, la confiscarea fără plată a cerealelor, animalelor și furajelor de la țărani ucraineni, fapt care a dus la proteste energice din partea acestora.

Ca urmare, până în anul 1921 și, mai ales, în perioada 1921-1923, în Ucraina a apărut o cruntă foamete, care a secerat cca un milion de oameni, fapt care i-a determinat din nou pe țărani să se răscoale împotriva puterii bolșevice ucrainene, dar au fost înfrânți cu cruzime de trupele armate bolșevice.

Pentru a liniști spiritele de răzvrătire a țărănilor ucraineni, Guvernul sovietic ucrainean, la indicația Guvernului sovietic rus, a schimbat tactica: în locul predării obligatorii a surplusului de produse alimentare, s-a trecut la impozitul în natură. Potrivit acestei noi politici (NEP), țărani erau obligați să predea o mică parte din recoltă, iar restul le rămânea lor. Nici această măsură nu a dus la un rezultat în folosul populației, deoarece produsele alimentare se vindeau la prețuri de speculă pe piața neagră.

Intrunindu-se la Kiev, Congresul

Sovietelor din Ucraina a adoptat, în mai 1919, Constituția Republicii Sovietice Socialiste Independente Ucrainene. Practic însă, Ucraina Sovietică deprindea din toate punctele de vedere, de Republica Sovietică Federativă Socialistă Rusă.

Semnarea Acordului Uniunii Muncitorești-Țărănești, la 28 decembrie 1920, între cele două țări sovietice, privind colaborarea în domeniile militar și economic, a întărit și mai mult dependența Ucrainei Sovietice față de Republica Sovietică Federativă Socialistă Rusă.

La 30 decembrie 1922, s-a desfășurat la Moscova Congresul Sovietelor din Republica Sovietică Socialistă Ucraineană, Republica Sovietică Federativă Socialistă Rusă, Republica Sovietică Socialistă Belorusă și Republica Sovietică Socialistă Caucaziană, care a consfințit crearea Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste (URSS), uniune care a durat până în anul 1991 (respectiv 69 de ani) când în locul acesteia au apărut țări independente cu parlamente și guverne proprii.

Câteva concluzii asupra celor prezentate în capitolele acestui articol

După descrierea succintă a luptei și năzuinței seculare a poporului ucrainean pentru libertate, democrație și afirmare a identității sale naționale, abia la începutul secolului XX, respectiv în perioada 1917-1921, odată cu destrămarea imperiului țarist rus, acest popor a reușit pentru o perioadă scurtă din punct de vedere istoric să făurească un stat semiindependent, luptând cu eroism împotriva Rusiei burghezo-democratice, a Rusiei bolșevice și a vecinilor săi din Vest - Polonia, Germania și Austro-Ungaria, care în corpore nu agreau la granițele lor existența unei Ucraine puternice și independente, a cărei voce să fie auzită și respectată pe plan internațional.

Înainte de a arăta cauzele dispariției Republicii Populare Ucrainene de pe scena istoriei contemporane la începutul deceniului trei al secolului XX, se cuvine să aruncăm o scurtă privire în trecutul istoriei poporului ucrainean, care niciodată nu a renunțat la lupta pentru a fi liber și stăpân pe propriul său destin și să trăiască într-un stat independent.

a) Scurtă istorie a nașterii statului multinațional rus

Potrivit părerii istoricilor, triburile slave de răsărit - care populau începând din secolul IV d.Hr., regiunea dintre Marea Baltică și Marea Neagră au creat în secolele 8 și 9 statul feudal vechi numit „Rusia Kieveană“, care a atins apogeul dezvoltării economice, politice, culturale și militare sub domnia cneajilor Volodymyr I Sveatoslavici

(980-1015) și Iaroslav cel Înțelept (1016-1054). Cneazul Volodymyr întărește autoritatea centrală și introduce creștinismul în Rusia Kieveană ca religie de stat (988-989).

Divizarea Rusiei Kieveane în mai multe cnezate în secolele XII-XIII a înlesnit cucerirea ei de către triburile mongole, iar regiunile vestice ale fostului Stat Kievean au fost ocupate de Polonia, Lituania, cu care se învecina.

Abia sub domnia cneazului Moscovei Ivan al III-lea (1462-1505), Rusia se eliberează de sub ocupația mongolă, iar Ivan al IV-lea (1533-1584) devine țar și întărește autoritatea centrală a statului rus.

În anul 1613, Mihail Romanov a întemeiat dinastia Romanovilor (1613-1917), punând bazele monarhiei absolutiste țariste.

Rusia devine stat multinațional în secolul 17, odată cu includerea Siberiei în componența sa.

b) Lupta poporului rus împotriva regimului țarist

Rusia Kieveană este considerată de istorici leagănul nașterii celor trei popoare slave: ucrainean, rus și bielorus.

Aceste popoare s-au dezvoltat de-a lungul secolelor având teritoriul, limba, cultura, obiceiurile proprii fiecăruia dintre ele.

Dintre aceste trei popoare, poporul rus s-a impus și a întemeiat un stat puternic, care a supus toate popoarele de la Vest de Moscova, unde s-a învecinat cu Moldova, Austria, Polonia și Prusia până în Orientul Îndepărtat, incluzând toată Siberia.

În timpul domniei țarilor ruși (1533-1917), respectiv de la țarul Ivan al IV-lea Vasilievici cel Groznic și terminând cu ultimul țar Nicolae al II-lea din dinastia Romanovilor, au avut loc mai multe răscoale țărănești pe întreg cuprinsul imperiului rus țarist împotriva exploatarea feudale. Astfel, țărani s-au răscolit în 1606-1607 conduși de Ivan Bolotnikov, iar în perioada 1667-1671 răscoala a fost condusă de Stepan Razin. Din cauza înăsprirea exploatarea feudale pe timpul țarinei Ecaterina a II-a (1762-1796) s-a declanșat războiul țărănesc condus de Emilian Pugaciov (1773-1775).

Dezvoltarea capitalismului, avântul mișcării democrat revoluționare (mișcarea ofițerilor decembrști din 1825), precum și lupta dusă de poetul și pictorul ucrainean Taras Șevcenko împotriva regimului țarist au obligat statul țarist să întreprindă o serie de reforme cu caracter burghezo-democratic, printre care și abolirea iobăgiei în anul 1861 de către țarul Alexandru al II-lea Nicolaevici.

(Continuare în numărul următor)

Mihai POCORSCHI

O nouă perspectivă pentru relațiile româno-ucrainene

Prin declarația politică de astăzi îmi propun să aduc în prim-plan importanța aprofundării relațiilor dintre România și Ucraina în diverse domenii, implicarea într-un dialog deschis și constructiv, la cel mai înalt nivel atât la București, cât și la Kiev, precum și a rolului diplomației parlamentare în promovarea cooperării dintre cele două țări.

În acest sens, vreau să amintesc de întâlnirea pe care, în calitate de reprezentant al Uniunii Ucrainenilor din România în Parlamentul României și secretar al Grupului parlamentar de prietenie cu Ucraina, am avut-o în cursul săptămânii trecute, cu o delegație condusă de domnul deputat Kyrylenko Pavlo Veniaminovyci, membru al Grupului parlamentar „Svoboda” și al Comisiei pentru antreprenoriat și politici antimonopol din Parlamentul Ucrainei, întâlnire la care a participat și E.S. domnul Teofil Bauer, ambasadorul Ucrainei la București. Apreciez convorbirile avute cu partenerii ucraineni ca fiind extrem de utile, un bun prilej de a împărtăși dorința de intensificare a colaborării parlamentare și de a da un nou impuls cooperării dintre țările noastre. În marja acestei întâlniri și a principiului bunei vecinătăți, nu pot să nu aduc în discuție rolul grupurilor parlamentare de prietenie, adevărate pârghii de cunoaștere reciprocă și de strângere a legăturilor deja existente pe diverse paliere.

Dincolo de aspectele referitoare la dimensiunea parlamentară româno-ucraineană, aș dori să evidențiez și necesitatea revitalizării relațiilor bilaterale în plan economic și, implicit, găsirea

de noi metode de impulsare a schimburilor comerciale. Plecând de la contextul politic actual și în perspectiva apropierei Ucrainei de Uniunea Europeană, consider că dezvoltarea segmentului economic dintre statele noastre va oferi un plus de susținere și o nouă abordare dialogului politic, ceea ce nu va putea fi decât în avantajul ambelor părți. Fără îndoială, se impune o mai mare deschidere în identificarea acelor formate de lucru care să ducă la o creștere a investițiilor românești pe piața ucraineană și la valorificarea potențialului încă neexploatat din relațiile economice ale celor două state vecine. România poate fi partener important atât pentru Est, cât și pentru Vest și, mai ales, un element de stabilitate care să faciliteze o dezvoltare regională rapidă și sigură.

În acest context, doresc să salut implicarea domnului Traian Băsescu, președintele României, în susținerea fermă a parcursului european al Ucrainei și, în numele comunității de ucraineni din România, să-i adresez mulțumiri pentru interesul deosebit manifestat față de schimbările care au avut loc pe scena politică de la Kiev, precum și pentru sprijinul acordat de România în apropierea Ucrainei de Uniunea Europeană. Consider că participarea domniei sale la ceremonia de

investitură a noului președinte al Ucrainei, Petro Poroșenko, transmite un puternic mesaj de susținere și angajare la cel mai înalt nivel, premisă necesară pentru abordările viitoare atât la nivel bilateral, cât și european.

Și pentru că înainte de orice suntem preocupați de securitatea din zonă și de siguranța cetățenilor noștri, nu pot să nu amintesc că, din păcate, în partea de est a Ucrainei, situația rămâne tensionată, iar veștile venite în aceste zile constituie un motiv serios de îngrijorare. Duminică trecută, în Ucraina a fost declarată zi de doliu național în memoria celor 49 de ucraineni care și-au pierdut viața când un avion de transport militar a fost doborât de insurgenți în zona orașului Luhansk. Sper în soluționarea pașnică a crizei cât mai curând posibil și în asigurarea unui climat de pace și prosperitate poporului ucrainean.

Închei subliniind încă o dată rolul parlamentarilor în deschiderea de noi orizonturi de colaborare economică și instituțională, exprimându-mi totodată convingerea că, prin implicarea noastră, dialogul politic dintre România și Ucraina se va înscrie, în continuare, pe un curs ascendent.

Ion MAROCICO,
deputat

Prezentare de carte

Autorul acestei cărți are ascendenți deosebiți: tata basarabean și mama bucovineancă. În România, întreaga familie a avut o situație deosebită pentru că „frații de la Răsărit” i-au considerat fugari din Uniunea Sovietică. Și, cum era considerat normal în acea vreme, adică imediat după al Doilea Război Mondial, autoritățile românești i-au surghiunit în Bărgan, probabil gândindu-se că se vor pierde în lumea guvernată de ciulini. Dar n-a fost să fie așa cum s-au gândit ei.

zi de iulie cuvântul libertate era mai scump decât tot aurul din lume“.

Deși au trecut de-atunci peste șase decenii, autorul povestește tot ce-a trăit în Bărgan ca și cum totul s-ar fi întâmplat ieri. Deși era copil, creierul lui a înregistrat foarte bine, chiar cu fidelitate, viața petrecută în DO de mii de familii din Bucovina, Banat și vestul Olteniei „în cel mai cumplit lagăr stalinist, fără a avea vreo vină“. Amare cuvinte!

Copilul de-atunci, acum om în toată puterea cuvântului, cu părul alb, povestește calvarul pe -

cu deportați, „casa“ unui deportat, o parte a satului și bisericuța. Sunt reprezentate așa cum și-a mai amintit autorul. Capitolul se încheie cu reproducerea unei gospodării cu anexele sale și cu stogurile cu paie și fân pentru animale la iarnă.

Al doilea capitol este intitulat sugestiv „Veneticii“, deportații cărora mai târziu li s-a spus „bărgăniștii“. Acest nume îl purtau bucovinenii care locuiau prin comune cu chirie. Autorul mărturisește: „Ajunsesem cu traiul printre oameni simpli, păstrători cu sfințenie de

DECEBAL-ALEXANDRU SEUL, COPILĂRIA MEA PRINTRE CIULINI, 2014

În această carte autorul își povestește câțiva ani din viață, care-ar fi trebuit să fie cei mai frumoși din viața lui, dar care, se pare, l-au marcat pe viață. Scriitorul povestește totul la persoana întâi, ceea ce este o mare excepție față de cum proceda el până acum.

El împarte volumul în trei capitole *Pusta Bărganului*, *Veneticii* și *Extrase bibliografice*. În finalul cărții autorul reproduce și o hartă pe care sunt marcate localitățile în care au fost aduși români cărora li s-a fixat domiciliu obligatoriu (DO). Sunt, nici mai mult nici mai puțin, decât 18 sate. Bucovinenii și basarabenii au fost cei mai vitregiți dintre români, suportând consecințele a patru deportări.

Prima deportare a fost în anul 1940 în urma ultimatumului sovietic, în 1944 s-au refugiat a doua oară, în 1951 își pierd toate averile și sunt deportați în Bărgan, iar după anul 1955, sunt izgoniți din casele lor din Bărgan, dar... se întorc acasă, în Bucovina. Paradoxal este faptul că au fost pedepsiți de români, că au căutat scăpare la ruși; altă dată au fost pedepsiți pentru că au fost considerați chiaburi și apoi că nu erau comuniști.

În primul capitol, autorul prezintă evenimentele pe care le-a trăit începând cu miezul nopții de 9 iunie 1951, data arestării propriuzise și până la trecerea în libertate, deci întoarcerea la vatra strămoșească din Bucovina, în iulie 1955. Au fost patru ani de chin, în care au trăit mai rău ca-n sclavagism. Acea perioadă nu se va șterge niciodată din memoria celor care-au trăit-o. Despre aceasta autorul notează. „În acea

trecut și pe drum, din Bucovina până în imensitatea Bărganului, loc fără viață, populat doar de dropii și de ciulini. Aveau permanent în minte doar cuvintele: „Ce va fi astăzi, ce va fi mâine...“.

Viața deportaților a fost inimaginabil de grea. De la făcutul chirpicilor pentru case și construirea lor, până la asigurarea celor necesare traiului zilnic, strângerea permanentă a ciulinilor și depozitarea lor pentru încălzirea de la iarnă, procurarea gazului pentru lampă, ridicarea unui lăcaș pentru biserică, procurarea unui clo-pot, amenajarea unui loc chiar pentru cimitir, acestea erau preocupările permanente ale deportaților sub conducerea lui moș Colenco. Dar cea mai dură era tăcerea impusă deportaților, cărora li s-a interzis să vorbească de rău pe comuniști, autoritățile comunei și milițienii. La plecarea din Bărgan, deportații au mai aruncat o privire spre „fostul spațiu cu DO în care casele deveneau tot mai mici în zarea purpurie, mărturie peste timp a unor locuințe ridicate prin lacrimi, durere și tot răul produs în suflele de aceia care l-au generat și întreținut până în aceste clipe“.

Capitolul este ilustrat cu patru desene, în creion, reprezentând două camioane încărcate

tradiții și obiceiuri, dar care nu reușeau să înțeleagă în marea lor parte fenomenul Bărgan, și eram considerați, de către unii, poate, dușmani ai poporului, de parcă făcuserăm cine știe ce fapte de am fost aruncați în pusta imensă cu ciulini, teritoriu luat cu japca de la marii chiaburi de comuniști, lăsat de izbeliște, avându-se în calcul lucrarea lui cu forța de muncă ieftină, aproape gratuită, a deportaților“.

Demn de laudă este faptul că la Fundata, unde a fost dusă și familia lui Seul, a fost ridicat un monument închinat deportaților din Bărgan. Aici este meritul fundației „Fundata - memoria unei deportări, 18/19 iunie 1951“, care a căutat sponsori de peste tot pentru realizarea lui. Menționez și faptul că-n alte localități din Bărgan au fost amplasate lespezi memoriale, troițe și alte monumente la Călărași, Străliște, Rosetti, Borcea, Perișoru, Dragalina, Dor Mărunt, dar și în alte localități din țară ca Timișoara, Ghilod, Jimbolia, Turnu Severin (informație primită de la prof. Ioan Prelipcean). S-a propus ca monumentul de la Fundata să fie introdus în patrimoniul național, ceea ce-ar fi foarte bine.

Gheorghe DOLINSKI

Romanul „Drumul” al Annei Traista Ruști sau metafora transformării durerii în fericire

Formată în spiritul cultural al Ronei, Anna Traista Ruști, prin romanul „Drumul”, publicat în 2009, la Editura RCR Editorial, scoate în relief formele identitare ale unei conștiințe martore la modul de manifestare a unei anumite componente a culturii locale. Purtând subtilitatea unei invitații adresate receptorului pentru o călătorie retrospectivă, cartea autoarei surprinde lumea maramureșeană situată lângă granița cu Ucraina, imediat după încheierea celui de-al Doilea Război Mondial. În centrul acestui univers, este situată familia lui Măkâta Oleniuc, alcătuită din nouă copii și părinții lor, surprinsă într-un „dialog” al generațiilor. Izvorâtă din „paradisul” copilăriei de pe meleagurile Ronei de Sus, prozatoarea vorbește despre o lume pauperă, din perspectivă socială, însă opulentă din punct de vedere sufleteș, care, dincolo de provocările cotidiene, este călăuzită după principiile morale impuse de legile ancestrale ale satului.

Sub aspectul narativității, „Drumul” are o construcție circulară. În incipit, apare Mătro încadrat în atmosfera unei gări provinciale agitate, în momentul așteptării sosirii iubitei sale, Iarâna. Absența acesteia amplifică „furtuna” interioară a mezinului familiei Măkâta. În finalul scriiturii, reapare același erou, lângă mormântul mamei sale, peste care își găsește tatăl mort, tot lângă o haltă sătească. Din această perspectivă, am putea observa și componentele unei structuri antisimetrice. Dacă la începutul romanului, Mătro era în așteptarea mării iubiri, după experiențe traumatizante, după aproximativ cinci ani, același erou își regăsește iubirea pierdută, pe Iarâna. De asemenea, majoritatea personajelor sunt construite după un anumit tipar al paralelismului. Neîmplinirea sau dilemele prezentului obligă personajele Annei Traista Ruști să se refugieze într-un trecut îndepărtat sau apropiat. Din această perspectivă, trecutul capătă anumite accente salvatoare, o sursă a regenerării, în pofida amplificării dramei personale.

Având o puternică încărcătură melancolică, modelată de conștiința feminină dezrădăcinată, romanul „Drumul” surprinde, într-o formă metaforică, o lume eterogenă atât sub aspectul pozițiilor sociale, cât și al trăirilor. Toate aceste diferențieri ce țin de lumea văzutului sunt omogenizate de metafora drumului. Chiar în incipitul scriiturii, sub aspect ideatic, autoarea oferă mai multe chei de receptare a ficțiunii. Drumul, destinul, satul, iubirea, familia și amintirea sunt doar câteva teme prin care Anna Traista Ruști deconstruiește imaginea satului ucrainean maramureșean imediat după război, pentru a-l recompune ca pe un puzzle. Autoarea introduce cititorul în atmosfera dinamică a unei gări provinciale pentru a anticipa componenta simbolică a motivului central al drumului. În agitația generală creată într-un asemenea loc, Mătro, așteptându-și iubita de la București, se duce într-un colț al stației CFR și se așază pe o bancă goală de unde observă cum o rândunică își hrănește puii. Involuntar, în fața lui Mătro îi apar flashbackuri din interiorul propriei familii, când mama aducea din oraș bunătăți, iar el, împreună cu frații săi, o așteptau într-o mică haltă sătească. Această secvență din trecutul îndepărtat, pe când protagonistul acestei evocări avea patru-cinci ani, este readusă în prezent prin memoria afectivă. În fotografia interioară se vede el, împreună cu frații săi, în momentul în care trenul, încă din curbă, fluieră și toți copiii fug spre el și fac cu mâna pasagerilor, iar atunci când simt că trenul este departe, pun urechea pe linie, dorind să afle dacă acesta se apropie. Pentru fapta lor au fost certați de impiecatul de mișcare. De asemenea, în aceeași imagine apare și mama care coboară din tren și-și îmbrățișează copiii care au

alergat spre ea, dându-le din traistă dulciuri. Primul care primește bomboane este chiar personajul nostru, căruia acest gest îi rămâne imprimat pe retină. Astfel de zile reprezentau o sărbătoare în familie. Chiar și tatăl se bucura, după ce venea de pe câmp sau din pădure, atunci când mama îi chema pe toți, aducând cărnați, roșii și pâine proaspătă. Însă astfel de momente erau rare, de două-trei ori pe an, întrucât erau multe neajunsuri. Aceste întâmplări ce fac parte din perioada în care îi trăia mama invadează memoria lui Mătro. De aceea, atunci când trenul fluieră, Mătro se trezește din visare, scăpând din mână buchetul din flori sălbatice pregătit pentru Iarâna.

Dincolo de reprezentarea estetică realistă în oglindirea vieții rurale urmărite prin evoluția membrilor familiei Măkâta, însuși titlul romanului poartă o puternică încărcătură simbolică. Motivul literar al drumului, recurent în scriitura autoarei, scoate în evidență imprevizibilitatea destinului. Acest topos devine un simbol al întâlnirilor, al despărțirilor, dar și al regăsirilor. Cu doi ani în urmă, Mătro s-a întâlnit cu Iarâna, în tren, atunci când acesta, fiind proaspăt absolvent, se întorcea de la Școala Tehnică din Brașov, iar ea de la Facultatea de Drept din București unde era studentă. Ea mai avea doi ani de facultate. La un moment dat, fata invocă impedimentul creat de distanța dintre ei, însă intervenția lui este sugestivă: „Așa cum drumul ne-a unit, nu ne va despărți” (54). După un an, Iarâna îi răspundea la scrisori o dată pe săptămână, în timp ce el îi scria zilnic. Ultimele ei epistole erau mai reci și mai scurte. Pentru a fi mai aproape de ea, s-a hotărât să dea la facultate, la politehnică. La afișarea rezultatelor, a descoperit că este al treilea pe listă, cu media 9,85, ceea ce i-a permis să obțină cea mai mare bursă. După ce a aflat rezultatele, s-a hotărât să-i facă Iarânei o vizită, cumpărându-i un inel cu o piatră prețioasă, însă gestul său este sortit eșecului. După cinci ani de suferință pentru ambii protagoniști, Mătro s-a reîntâlnit cu Iarâna, în drumul lor spre casă. Anii în care nu s-au văzut au lăsat urme adânci în sufletul lor. Revăzându-se, nu au știut cum să se comporte unul cu altul. În acest fel, motivul drumului surprinde forța destinului situată deasupra interogațiilor individuale. Întotdeauna suferința este recompensată prin bucurii nebănuite. De asemenea, există un alt cuplu, Ivan și Maria Havreleac, subordonat drumului și destinului, care, după mici sincope afective, a fost unit. Spre sfârșitul romanului, toate drumurile existențiale conduc spre casa bătrânului Măkâta care, după ce și-a văzut toți copiii la casele lor și și-a legănat ultimul nepot, dimineața devreme, a luat o lumânare, un buchet de flori și s-a dus la mormântul soției sale. În acest fel, a străbătut ultimul drum al vieții sau drumul spre lumea nevăzutului. Dimineață, mergând pe urmele tatălui său, Mătro a ajuns la mormântul mamei sale, unde l-a găsit mort. A murit lângă cea pe care a iubit-o și lângă calea ferată pe care a slujit-o toată viața. După curbă, trenul a claxonat, parcă părându-i rău de dispariția unui model al comunității, continuându-și drumul nestingherit. În plan metaforic, drumul transfigurează destinele oamenilor, transgresând viețile telurice dincolo de limitele umane.

Chiar din debutul romanului, autoarea proiectează imaginarul în cadrul unui oraș de provincie legat de sat prin intermediul trenului. Având o tonalitate retrospectivă, prin Mătro, scriitoarea creează un personaj profund, „rotund”, martor direct al imprevizibilității destinului. Nerăbdător, mezinul familiei își așteaptă iubita, însă absența ei reprezintă un pretext pentru prozatoare de a crea scene introspective prin care reușește, utilizând monologul interior, să reliefeze „furtuna”

interioară a personajului, astfel spațiul imanentului devine vizibil pentru receptor. Observând că ea nu sosește, Mătro este hotărât să meargă în capitală pentru a afla motivul absenței ei, însă este oprit de fratele său, Ivan, care îi sugerează, o anumită trădare din partea Iarânei. Mergând spre casă, împreună cu Ivan, pe tren, în conștiința lui Mătro încep să se deruleze retrospectiv mai multe scene din trecutul familiei sale și, implicit, din trecutul propriei copilării; momentul în care mai mulți indivizi, printre care omul cu un „ochi de piele” și secretarul au venit la Măkâta pentru a-i sugera să-și dea copiii la Casa de copii, invocând statutul său de văduv și precaritatea condițiilor sale materiale. Un alt moment retrospectiv este reprezentat de secvența în care Măkâta îi sugerează fiului său, Ivan, să se însoare cu Mariusea, învățătoare din sat, care îl iubea sincer, refuzând să se căsătorească cu alți pretendenți; după ce tatăl său îi recomandă să o ia de soție, Ivan reexaminează „fotografia” propriului trecut în care apare Mariusea, gândindu-se că niciodată nu a văzut în ea, mai mult decât o persoană obișnuită; în momentul discuției cu fiul său Ivan, bătrânul Măkâta îi dezvăluie că, înainte de a-i muri soția, i-a promis că își va ajuta toți copiii să-și creeze o familie. Mai mult decât atât, el vrea să-și legene toți nepoții. Într-un alt moment al experiențelor dureroase, Mătro reconstituie ziua în care a adus-o pe Iarâna în casa tatălui său, de Sfânta Marie, când acesta, văzând-o, și-a manifestat anumite rezerve. Prin gesturile sale, Măkâta a dorit să-și formeze copiii în spiritul unor conștiințe autonome. De aceea, el niciodată nu a intervenit în opțiunile fiilor săi, ci le-a oferit doar sugestii. Acum, mezinul familiei, reexaminează vorbele tatălui, luând în considerare temeinicia opiniei acestuia privind compatibilitatea lui cu Iarâna. În timp ce se gândea la tatăl său bolnav, adormind, în vis i-a apărut mama, care îl încuraja, spunându-i: „Tu nu mai ești copil, ești bărbat! Viața nu-i o joacă, viața-i - un drum ciudat. Luptă-te - și totul va fi bine!” (p. 42). Când se pregătea să o strige, Ivan l-a trezit, spunându-i că au ajuns în sat. După ce sosește acasă, atunci când sora sa, Ana, studentă la medicină la Cluj-Napoca, și Ivan pleacă la spital cu tatăl lor, Măkâta, Mătro rămâne acasă ca să aibă grijă de gospodărie. Stând în pat, în fața ochilor încep să se deruleze imaginile de o sensibilitate extraordinară din propria copilărie, când tatăl lor își întreba copiii de autorul anumitor fapte, însă toți frații săi dădeau vina pe el, știind că este în leagăn și nu poate da socoteală. În acele clipe, totodată își aduce aminte de privirile tuturilor îndreptate spre el, ceea ce l-a determinat să ridice mânuțele cu speranța că va fi luat din leagăn. Adormind, în somn, a reapărut imaginea mamei sale. După ce s-a trezit, a tăiat o floare de liliac, a luat o lumânare și a plecat la mormântul ei, rușinându-se că de foarte mult timp nu a „vizitat-o” și nu i-a îngrijit mormântul. A pus floarea lângă cruce. Mirosul ei „a unit văzutul cu nevăzutul, pământul cu cerul, trecutul cu viitorul” (p. 47). Lângă mormântul mamei, se găseau mormintele strămoșilor. S-a așezat lângă ele, a plâns și și-a rugat înaintașii să-l ajute pe tatăl său să se facă bine și pe el, să-și atenuze suferințele afective. De multe ori, Mătro venea aici, atunci când se confrunța cu diverse probleme, pentru a cere un sfat. Întorcându-se acasă, a văzut ușa bisericii deschisă. A intrat, gândindu-se că de mult timp nu a vizitat acest loc sfânt, de când a fost copil, când mama lui trăia.

(Continuare în numărul următor)

prof. drd. Daniela Maria ANDRAȘCIUC

Înaintea furtunii

În acea primăvară, Motrea îl aștepta în fiecare zi pe Vasylo la poartă. Așa, cam pe când se pregătea soarele să apună, ea ieșea din casă în curte și, răvășind cu picioarele gunoiul de anul trecut, se îndrepta târșâind spre poartă. De la fereastră, cu obrazul lipit de geam, o urmărea speriată Polia, sora mai mică a lui Vasylo.

- Nu te teme, prostuțo, - zicea Motrea de afară. - Eu uite-s aici! Îl aștept pe Vasylo. Vasylo o să-i aducă Poliei peștișori... Păi, cum!

Mama pune degetul pe geam și-l învârtea înșurubat, ca pe un sfredel, în dreptul buricului Poliei. Joaca asta o făcea pe Polia să râdă.

Ajungând la gard, Motrea se lăsa pe el cu sânii veștezi, secătuți de multă vreme, și începea să se uite în lungul ulicioarei, în direcția de unde urma să vină Vasylo.

El se întorcea întotdeauna pe înserate, trudit ca un om mare, înnoțit până spre umeri, lovind cu palma peste trăistuța udă, striga bucuros încă de departe:

„Avem pește, mamă. Am prins și săbioară, și băbușcă...”

Se bucura și Motrea, se lipea de fiul ei și șoptea:

„Bravo, scumpule. Fierbem un borș pentru mâine dimineață...”

Apoi Vasylo ducea undițele în grajd, le aranja pe căpriorii de sub streășină și intra în casă.

Mama răsturna peștele într-un castron cositorit, turna apă și, zărind printre mărunțiș și unul mai măricel, exclama cu glas subțire:

„Oho, iote ce namilă!”

Dar astăzi ulicioara era pustie și liniștită. Dincolo de sat, în tăria cerului, deasupra lanurilor de grâu tânăr, se rotea un stol de ciori: ba se destrăma într-un șirag negru și lung, ba iarăși se aduna ciopor, amintind un roi de albine sălbatice.

Apunea soarele, cerul își schimba culorile: când galben-fierbinte, când roșu închis, când albăstriu, până ce se sleia într-o mută înserare verde. Și nu se mai vedea stolul de ciori de deasupra grăului, se auzea doar un îndepărtat croncânit de alarmă.

Se înnoptă, iar Vasylo încă nu se întorsese.

* * *

În acea zi, el se sculă devreme. Mama plecase la lucru, iar Polia încă mai dormea. În geamuri bătea soarele, pe perete tremurau pete trandafirii cu dungulițe albastre. Pe sub ferestre, țopăiau vrăbii zbârlite de răcoarea dimineții și ciripeau la soare. Pe perete se vedeau și căpșoarele lor.

Vasylo găsi după prichici pantalonii grei de atâtea petice, haina mare, soioasă - cadoul tatei de pe front - și se apucă să se îmbrace. Pe dinăuntru, pantalonii aveau multe zdrențe, degetele le agățau de fiecare dată, de aceea Vasylo sărea îndelung într-un picior până-și trăgea amândoi cracii. După aceea, a luat din tindă o lopată militară ruginită, știrbită de o schijă, și s-a îndreptat spre grajd să sape după râme.

În grajd, în afara cuibului de rândunică de sub căprior, nu mai era nimic. Bălegarul vechi din locul unde stătuse cândva vaca mirosea acum a pământ jilav de beci. Vasylo dădu la o parte gunoiul uscat din ungher ca să sape și dădu peste o urmă lăsată de copita vacii. Urma imprimată era veche și răscoaptă ca un ciob de oală. Lui Vasylo îi miroși a lapte cald, mulș dimineața. Își aduse aminte de vaca lor. Ea avusese coarne diferite: unul lung, frumos arcuit în sus, iar al doilea, răsucit în vreo luptă, aproape că-i intra în ochi.

Nici pământul scos de lopată nu-i mai mirosea lui Vasylo a beci. El auzea cum țârâie laptele în doniță. Un jet alb țâșnea țeapăn și se înfîșea în spumă cu sâșait surd sau se lovea țiuind de marginea smălțuită. Mama strecura

laptele printr-un ștergar curat de pânză și umplea o cană pentru el. Laptele avea spumă care-i gădila nasul, pe buze îi rămâneau bule mici care se spârgeau...

Vasylo înghiți în sec și se întoarse spre puii de rândunică.

- Stați și așteptați, nu? - strigă spre ciocurile galbene care ieșeau din cuib. - Tata și mama muncesc pentru voi, iar voi știți numai să crăpați... Iote un păianjen se leagănă chiar în fața pliscurilor voastre - ce, vi se apleacă dacă-l mâncați? - apoi oftă și spuse ceea ce auzise cândva de la taică-su: - Ah, ce nuia v-ar trebui vouă...

A găsit tot felul de râme: groase și subțiri, vioaie și molâi. Vasylo le pune într-o cutie de conservă, veche și ruginită, îngânând:

- Asta-i pentru bibănel, că lui îi place când se zvârcolește, iar asta - pentru plăticuță sau ciortănel...

Cât a trebăluit el așa, soarele se înalță destul de sus și stătea în fața ușii, uitându-se în grajd. Sosiră în zbor rândunelele și se apucară să-și hrănească puii. Și lui Vasylo i se făcu foame. Bătători pământul răscolit, scoase râmele la soare ca să nu iasă din cutie și dădu fuga în casă.

Polia se trezise și plângea, cu capul dat pe spate, așa că lacrimile nu-i curgeau pe obraji, ci pe lângă urechi.

- De ce urlă? - o repezi Vasylo. - Vino să mâncăm.

Polia tăcu, ieși de sub boarfele ude și îngălbenite și țopăi mărunțel spre masă.

- Iar ești bosumflată! - răbufni Vasylo și dădu s-o plesnească pe soră-sa, dar se dădu la o parte și chicoti batjocoritor: - Și mai zici că ești fată mare...

Pe masă, în pata de soare, era o strachină cu borș de ieri. Borșul se limpezi, deasupra era doar apă chioară, iar la fund se zăreau negre tot felul de buruieni.

Vasylo amestecă borșul. Zeama se făcu verde închis, iar la suprafață se ridicară bucățele de pește, și acelea verzi, și se lăsară iarăși la fund. Polia găfâia, se întindea spre strachină, încerca să dibuiască pește.

- Ia nu te bălăci! - strigă Vasylo și o pocni pe Polia cu lingura.

Ea începu din nou să plângă, căscând gurița înverzită. Vasylo găsi în borș un cap mic de pește și i-l dădu surorii.

- Hai taci, n-o să mai fac.

Polia strânse în pumn capul de peștișor, îl supse puțin și-l puse pe masă.

- Ce faci? - se miră Vasylo. - Da? ochii? Mănâncă ochii!

- Mi-e frică, - zise Polia, - ei se uită la mine.

- He, proastă mai ești! Uite cum tre să faci...

Vasylo scoase cu grijă ochiul rotund și-l băgă în gură.

- Mm! - plescăi. - E dulce ca sucul de mesteacăn.

Polia răsă și se apucă să scoată celălalt ochi.

- Ei, acum eu am plecat să dau la pește, - spuse Vasylo, - iar tu joacă-te și să nu plângi. O să-ți aduc melci din luncă.

El rășchiră două degete, le duse la frunte și țopăi de-a-ndăratelea spre ușă, cântând: „Melc, melc, codobelc, scoate coarne bourești...”

- Da? acuma cu țe să mă zoc? - întrebă Polia.

- Cu scoicile. După aceea, fă-ți o păpușă de cârpă.

Punându-și undițele pe umăr, Vasylo plecă grăbit spre râu. În ulicioară erau băltoace vechi, galbene de la paiele putrezite și balega de cal. În

ele pluteau gunoaie și strălucea soarele. Vasylo nu ocolea băltoacele, pentru că apa era mai caldă decât pământul și-i încălzea picioarele.

În luncă, printre tufe, roua nu se uscăse, și Vasylo a trebuit să-și suflece pantalonii ca să nu se ude. Prin iarbă săreau broscuțe, i se loveau cu boticurile reci de pulpele goale și se răsturnau, arătându-și burticile roșcate.

Vasylo pune broscuțele pe mivilițe și striga la ele cât îl ținea gura:

- Marș în baltă, samurailor!..

Și pe râu era mult soare, apa strălucea ca nichelată, te orbea și te făcea să vezi pluta undiței dublu. Tufele de salcie încremeniră, păreau ofilite, iar frunzele le încărunțiră.

Era zăpușeală.

Peștele nu trăgea.

Vasylo scoase undițele pe mal și se băgă în tufe să culeagă cochilii de melc. Acestea erau calde, uscate și zornăiau în sân ca nucile.

Soarele dogorea din ce în ce mai tare, sugând din pământ un zăduf umed și fierbinte. Vasylo era toropit. El ascunse undițele în stof, aplecă până la pământ o tufă deasă de salcie și, strângându-și picioarele, se culcă într-o rână pe crengi. Ele primiră cu drag trupul ușurel, se legănară puțin, gădilând iarba cu frunzele încinse, și încremeniră...

La prânz, se stârni vântul.

Tufa începu să se legene. Iar Vasylo visă că stă lungit într-un leagăn, atârnat de grindă cu patru frânghii, și se leagănă. Mama stă lângă el, îi ține în fața ochilor o crenguță cu coacăze roșii, râde și-i spune ceva, dar în același timp ei îi curg lacrimile...

Vasylo se trezi și văzu cerul. Sus, sub norii albi, plutea un uliu, ținând în gheare un ghemotoc galben.

- Huștiu-ha-a, - se auzea dinspre sat, - huștiu-u-u-u...

„A înhățat un pui”, - se gândi Vasylo, sări în picioare și strigă și el cu glas răgușit, după ce dormi în umezeală:

- Huștiu, huștiu, tâlhar nenorocit...

Apoi luă un băț și-l azvârli spre uliu, însă nu putu să-l ajungă și se întoarse la pescuit: mai întâi, aruncă în apă un pumn de țărăna ca momeală, după care scuipe pe râmă și zise:

- Să te prinzi peștișorul, și cel mare, și cel mic...

Vasylo știa că în locul în care aruncase el, așa, cam între ape, e o buturugă de răchită bătrână, înfiptă în nisip, iar în jurul ei mereu se adună bibanii. Aia se reped care mai de care și înhață momeala pe întrecute. Dar azi nici bibanii nu pun gura. Pluta stătea nemișcată ca într-o băltoacă.

Vipia se mai potoli. Iarba și frunzele tufelor răspândeau o răcoare strepezită. Fundul râului se întunecă: de acolo venea noaptea. Vasylo se neliniști, arunca undița tot mai des și schimba râmele, căci cele care stătuseră în apă i se părea că nu-s bune.

Dar nici asta nu ajută. Atunci el se cățăra în arinul care aproape că-și culcă trunchiul pe râu. De sus, apa era mai străvezie, fundul se zărea galben ca ceara. În jurul buturugii într-adevăr erau bibani cu boturile boante lipite de cioată.

- Iote unde-mi erați voi! - șopti Vasylo bucuros și aruncă undița chiar în grămada de pești. Cu toate acestea, niciun biban nu mișcă nici măcar din coadă.

- Ei? - întrebă Vasylo buimăcit și încercă să aducă râma chiar la botul peștilor. Bibanii întorceau capul sau se lăsau la fund.

- Hai! - strigă de data asta Vasylo. - Hai! Hai!..

(Continuare în numărul următor)

Traducere de Corneliu IROD

(Dramă în trei acte)

(Urmare din numărul 265/266)

Hnat: (Către Nazar) Lasă, altădată ne vom socoti altfel. Să părăsim bazarul ăsta.

Nazar: Nu voi pleca. De aici picioarele mele nu mă vor scoate.

Hnat: Ei, atunci târguiește-te. Poate îți vor lăsa mai ieftin.

Halea: Doamne-Dumnezeule! Ei își bat joc de mine!

Choma: Nu își bat joc, ci târguiesc.

Hnat: Ajunge, frate, să plecăm; și-așa am întârziat.

Nazar: Așteaptă, n-am întârziat (Se apropie de Choma) Iartă-mă, eu... m-am cam aprins. Tu ești un om bun. Iartă-mă sau omoară-mă, dar nu mai spune că ea nu este a mea, nu mai spune! Uită-te, eu n-am îngenuncheat niciodată în fața hatmanului. (Cade în genunchi) Pentru mântuirea sufletului tău, dacă ai în inimă un Dumnezeu, pentru mântuirea copilei tale, dacă ea îți este dragă, uită-te la mine! Să plece peștorii cu pâinea lor acasă. Pentru numele Domnului Isus Hristos, te rog, nu o nenoroci pe ea, sârmana! Pentru ce vrei s-o omori? Ia capul meu, ia-l, taie-l cu toporul, n-am nevoie de el, numai dă-i o șansă copilului tău în lumea asta, nu-i mânca viața, ea nu este vinovată! (Choma a-nceput să tremure, uitându-se la musafiri)

Hnat: (Se apropie repede de Nazar) Pe cine rogi tu? În fața cui te închini? În fața cui înge-nunchezi? Eu, după toate astea, nici nu vreau să mă mai uit la tine; adio! Se închină diavolului! El îți va turna în gât smoală clocotită! (Vrea să plece).

Nazar: (Se ridică și-l reține) Așteaptă, un singur cuvânt să mai spun.

Halea: (Cuprinzând picioarele tatălui) Înainte de moartea mamei, i-ați promis, în fața sicriului, c-o să mă dați lui Nazar! Acum, ce faceți? Cu ce v-am supărat? Pentru ce vreți să mă omorâți? Nu sunt fiica matală? (Plânge cu lacrimi).

Nazar: Piatră! Fier! Tu vrei foc! Va fi foc, va fi! Împotriva ta voi chema tot iadul..., tu Halya să mă aștepti. (Către Halya) Sârmana mea! Tu nu ai tată; ăsta-i un călău, nu tată! Inima mea, sufletul meu fără adăpost! (O sărută) Eu sunt și mai sărac decât tine, nu am nici măcar un călău care să mă omoare! Rămâi cu bine, draga mea, rămâi! Nu vom întârzia, veți vedea!

(Halea cade în mâinile lui Nazar; el o sărută; Choma încearcă s-o smulgă; Nazar îl împinge și iar o sărută).

Nazar: (Către peștorii) Să povestiți polcovnicului tot ce ați văzut și ascultat. Să-i spuneți că mireasa lui, de față cu toți, s-a sărutat cu mine (Halea îl cuprinde și-l sărută). Vedeti? Vedeti?! Rămâi cu bine inimioara mea, sufletul meu! (Iar o sărută). Eu știu ce am de făcut. Eu voi găsi adevărul. Rămâi cu bine! Mă voi întoarce, să mă aștepti!

(Halea leșină. Nazar, acoperindu-și fața cu mâinile, iese. Hnat și cazacii ies după el. Choma și peștorii se reped la Halea. Cade cortina).

ACTUL AL DOILEA

Interiorul unei case simple, aranjată curat. Pe masă ard lumânări. Gazda deretică pe lângă plită.

Gazda: Doamne, doamne! Când te gândești că, atunci când eram noi fete și auzeam că undeva e vreo șezătoare, trosneau toate porțile; iar acum ... iată, în curând vor cânta cocoșii a treia oară, iar șezătoarea nici nu a început. Chiar dacă e sărbătoare, firește - se colindă, și cu toate astea ar fi timpul. Nu..., orice s-ar spu-

NAZAR STODOLEA

de Taras Șevcenko

ne, lumea s-a schimbat. Măcar zaporojenii..., da' ce zaporojeni mai sunt și ăștia? Tfu! pe voinicia lor și nu alta! Așa erau cei dinainte? Aia, când se întâmpla să vină-n zbor din Sicea lor..., să se ascundă șoimii și vulturii! Când te apuca vreunul... nu mai atingeai pământul, numai în brațe te purta... Vai-vai-vai! Unde s-au dus vremurile alea?...

(Clătinând cu tristețe din cap, începe să cânte).

*Luna și cu steaua nopții și-au promis
O întâlnire;*

*Dar până-n zorii zilei ea s-a stins,
De mâhnire.*

*Amare lacrimi am vărsat acasă,
Fără rugăciune;
Simțeam cum mințile mă lasă
Și patul e tăciune.*

*Noaptea toată ochii mei au numărat
Stelele;
Florile de vișin, ochii negri
Și sprâncenele.*

*Zorii zilei surâs-au resemnat
Și mi-au spus așa:
Oacheșul e peste Dunăre plecat
În zbor de șa.*

*Dunărea în prag de primăvară
Nu s-a revărsat;
Pe toți șoimii i-a adus acasă
De-al meu a uitat.*

Exact soarta mea! De parcă acest cântec a fost compus pentru mine. Unde sunt anii tinereții mele? Nici urmă de ei, parcă i-au luat apele. (Tace pentru scurt timp) Cum... chiar nimeni nu vine? Și zăpăcita asta de Stecha! S-a dus undeva după fete și s-a încurcat, probabil, cu cazacii. Cred că necuratul i-a adunat! Măcar Kyceaty ăsta, de-ar fi fost flăcău, dar e deja om în vârstă... Și-a luat ca econoamă una tânără și nu una deșteaptă, credincioasă, pricepută la orice treabă..., o bătrânică! Iar aia..., ca o sfârlează, tot urzește. Uite cum și fata își aranjează? Să vezi, se cațără spre polcovnicie! Cât de mult se va drăgosti cu chelia lui, în loc de niște cârlionți tineri? Vai, vai! Bătrânii ăștia, în loc să stea pe cuptor și să lingă din lichior, ei nu..., vor femeie... și încă tânără. Să fiu a naibii, dacă nu-i așa!... Iată, Stodolea, bravo lui! Eu îl știu, el va face cărare bătută prin livada polcovnicului. Prost ar fi, dacă n-ar face-o. Despre mine, de pildă... ia, stai..., vine cineva!...(Bătăi în ușă) Vin! Vin!

(Deschide ușa. Intră Nazar și Hnat)

Gazda: Sfânt! Sfânt! Sfânt! De unde, prin ce soartă, ce vânturi, ce căi v-au adus în casa mea?

Hnat: Nu mai întreba, porumbițo, că vei îmbătrâni, cu toate că - sincer să fiu - asta nu s-a lipit de botșorul tău. De ce te-ai bosumflat așa?

Gazda: Ei, luați loc, bine ați venit, luați loc!

Hnat: E, ajunge, nu te supăra. Câte nu ne scapă de pe limbă! Trebuie să pui la inimă chiar tot ce plutește deasupra apei? La tine va fi astăzi o șezătoare?

Gazda: Oare șezătoarea noastră e pentru domniile voastre? Voi ați venit numai așa - ca să râdeți puțin.

Hnat: Așa, vom și râde puțin, dacă va fi cu bucurie.

Gazda: (Uitându-se la Nazar) Va fi cu bucurie, dar nu pentru toți.

Hnat: Ei, asta se va vedea mai apoi. Dar până atunci - n-ai tu ceva... la ce se folosesc paharele și se dă de lucru dinților. Afurisitul ăla de zgârcit nici de mâncare nu ne-a dat. Ei, ce mai caști gura? Iute!..

Gazda: Imediat. (Plecând, către sine) Sărmanul Nazar!

(Ia de pe o policoară o sticlă de rachiu și ceva de-ale gurii și le pune pe masă. Nazar se uită trist la Hnat).

Hnat: (Către gazdă) Acuma, știi ceva?! Ia mătura și curăță, te rog frumos, luna de afară: vezi cât e de înnourată! Iar noi, între timp, avem de vorbit ceva treburi.

Gazda: Cum asta, Doamne iartă-mă, ce-s eu, vrăjitoare?

Hnat: Ei, am glumit puțin. Pune-ți degetele în urechi. Ai priceput?

Gazda: A!.. Vreți să vorbiți în liniște. Bine, eu voi pleca după Stecha.

(Îmbracă o bundiță și iese).

Hnat: (Uitându-se în urma ei) A plecat. Ei, ce te uiți la mine de parcă nu m-ai cunoaște?

Nazar: Cred că acum nu l-aș recunoaște nici pe propriul meu tată.

Hnat: Oamenii deștepti fac la fel; și în hol ceea ce face țăranul în casă. (Îi toarnă în pahar și-l îndeamnă) Nu vrei? ... Cum vrei! Dar eu te-aș sfătui să ajungi și la al doilea pahar al lacrimilor lui Adam, cum ar spune părintele-econom. N-ai uitat mănăstirea Frăției?

Nazar: Nu, spune-mi mai bine, de ce m-ai adus aici?

Hnat: Pentru ca să stau de vorbă cu tine, precum cu un cazac și nu precum cu o babă. Hai, pentru libertatea cazacului și pentru mîntea lui! (Bea).

Nazar: Tu ești un om fericit!

Hnat: Tu ești mai fericit decât mine!

Nazar: O, de te-ai afla puțin în pielea mea! Să plecăm de-aici, Hnat, mă sufoc.

Hnat: Stai puțin, e prea devreme. Să ne uităm cum se distrează oamenii buni și apoi ne vom sfătui încotro s-o apucăm.

Nazar: Mi-e totuna; mă duc oriunde mă duci.

Hnat: Iar ești babă. E-n obrazul cazacului așa o comportare?

Nazar: Vai mie, Hnate! Tu râzi, iar ficiații mei ard. Poate, oare, suferința mea să te facă să râzi?

Hnat: Mă face.

Nazar: Și eu... credeam că tu ești un om cu suflet bun.

Hnat: Și eu credeam că tu ești cazac, iar tu ești o babă..., precum văd. Ia, spune-mi, de ce te-ai prostit? Unde ți-e mîntea? Merită, oare, femeia - chiar de ar fi și fata împăratului roman - merită ea așa un bun precum este mîntea bărbatului?

Nazar: Merită.

Hnat: Minciună! Tu știi ce preț a pus regele Solomon unui plug de aur. El a spus că la foame o bucăică de pâine este mai scumpă decât aurul. Iar eu spun: un pahar de rachiu este mai scump cazacului, decât toate femeile din lume.

Nazar: Tu, Hnate, mă zăpăcești, iar eu am nevoie acuma de un prieten sincer.

Hnat: Foarte bine, eu sunt acela..., pentru că spun adevărul. Dar, dacă vrei, pot să și mint pentru tine. Fac tot ce vrei.

Nazar: Nu mai râde, ci spune, cu adevărat: ce să fac? Tu poți și să vorbești, și să gândești.

(Continuare în numărul următor)

Traducere de Eusebie FRASENIUC

Semnarea Acordului de Asociere cu UE nu este sfârșitul, ci un nou început

Ucraina și Uniunea Europeană au semnat Acordul de Asociere la întreaga dimensiune. La ceremonia semnării, șeful statului ucrainean, Petro Poroșenko, a declarat că Acordul de Asociere este un instrument care îi va permite Ucrainei să se pregătească pentru a deveni membră cu drepturi depline a UE. „Suntem pregătiți pentru aceasta, și vrem să muncim și să aplicăm în practică tot ce am semnat astăzi”, a spus președintele.

Petro Poroșenko a subliniat că Ucraina a plătit un preț suprem pentru ca aspirațiile sale europene să devină realitate. „Și acest lucru nu trebuie uitat”, a adăugat el.

„Când Ucraina va fi pregătită, ea se va alătura Uniunii Europene”, a spus șeful statului ucrainean, adăugând că aceasta are o mare importanță pentru țară. De aceea, domnia sa a vrut să sublinieze de pe acum faptul că Ucraina aspiră să devină membru cu drepturi depline al UE.

Înainte de acest eveniment istoric pentru țară, experții au realizat o analiză a felului în care semnarea și aplicarea acestui document va schimba viața ucrainenilor.

Renunțarea, în noiembrie 2013, a ex-președintelui Ucrainei, Viktor Ianukovyci, de a semna acest Acord a declanșat Euromaidanul, o revoluție a demnității, și a dus la schimbarea puterii în țară. Din cauza trădării fostului șef al statului, o parte a teritoriului Ucrainei - Crimeea, a fost ocupat de Federația Rusă, iar în estul ei, prin acțiunea diversioniștilor ruși și a teroriștilor mercenari se duce un adevărat război.

Cum se va schimba viața ucrainenilor după semnarea Acordului? Se va reuși oprirea rapidă a războiului? Se va putea recupera Crimeea? Se va împrăștia Maidanul? Ce avantaje pentru ucrainenii de rând va deschide semnarea acestui document?

Răspunsuri la aceste întrebări au încercat să găsească invitații proiectului „Est+Vest”, inițiat de agenția UNIAN, Canalul UNIAN-TV și Canalul de știri „1+1”.

Înainte de organizarea mesei rotunde „Est+Vest”, agenția UNIAN s-a interesat în rândul cititorilor săi la ce trebuie să se aștepte, în sens practic, ucrainenii, până la sfârșitul acestui an, după semnarea Acordului și care sunt așteptările ce îi frământă sau îi interesează cel mai mult: regimul fără vize cu țările UE; ieftinirea mărfurilor europene în Ucraina; majorarea salariilor și pensiilor; reducerea salariilor, ajutoarelor sociale și pensiilor; ruina economiei ucrainene și închiderea minelor; legalizarea căsătoriilor între persoane de același sex; degradarea totală a relațiilor cu Rusia.

S-a constatat că pe cititorii UNIAN îi frământă în cel mai înalt grad următoarele așteptări: regimul fără vize - 29,3%, ruperea totală a relațiilor cu Rusia - 23,7%; reducerea prețului la mărfurile europene în Ucraina - 12,5%; distrugerea industriei ucrainene și închiderea minelor - 12,4%; majorarea salariilor și pensiilor - 10,2%; reducerea ajutoarelor sociale - 8,8%; legalizarea căsătoriilor între persoane de același sex - 3%.

Dar marile speranțe sunt în stare să producă dezamăgiri.

Experții sunt de părere că pentru a spulbera aceste mituri, puterea și societatea civilă activă vor avea mult de lucru.

„Importanța semnării acestui Acord este supraevaluată în societate, deoarece semnarea lui nu înseamnă deloc că ea va duce la îmbunătățirea calității vieții... Nu înseamnă nici că produsele ucrainene se vor vinde, imediat, bine pe piața europeană, deoarece totul va depinde de cine ce vinde. Desigur cel ce produce mărfuri competitive va avea unele avantaje, accesul lor pe piață va fi deschis. Totuși, companiile care produc mărfuri necompetitive nu vor avea nimic de câștigat în urma semnării Acordului de liber schimb, ci mai degrabă vor avea de pierdut, deoarece concurența va fi mai mare și ca atare ele vor pierde la toate capitolele” - susține directorul Grupului analitic Da Vinci AG, Anatoli Baronin.

Ca urmare, acesta crede că după un an, un an și jumătate „societatea ucraineană va observa că rezultatul semnării Acordului de liber schimb nu este îmbunătățirea calității vieții” și astfel susținerea de către cetățeni a parcursului Ucrainei spre integrare europeană va scădea.

Deputatul Hryhori Nemyrea, șeful Comitetului parlamentar pentru integrare europeană este, la rândul său, de părere că ce e mai important va începe abia după semnarea Acordului. Este vorba, în special de faptul că Rada Supremă trebuie să realizeze câteva demersuri procedurale, între care se numără și ratificarea documentului. „Acordul mai trebuie pus de acord cu Parlamentul European și ratificat de parlamentele tuturor țărilor membre, acțiuni care vor necesita un oarecare timp. Între unul și trei ani” - a spus el.

În afară de aceasta, în opinia parlamentarului Ucraina va trebui să se consulte cu Rusia în problema implementării punctelor din Acordul de liber schimb cu UE pentru a îndepărta ideile preconceptuate ale părții ruse. Totuși, acest proces nu trebuie să fie politizat.

Mai mult decât atât, consider că, în interesul părții ucrainene și al producătorilor ucraineni, este necesar ca aceste consultații să existe, dar să nu se depășească acea linie roșie dincolo de care aceste consultări să se transforme în ceva ce înseamnă presiune politică”, a spus deputatul.

Opinia conform căreia colaborarea și dialogul cu Rusia sunt necesare este susținută și de codirectorul programelor de politică externă și securitate internațională ale Centrului „Razumkov”, Mychailo Pașkov. Potrivit afirmațiilor sale, una dintre principalele nuanțe ale unui asemenea dialog va fi aceea că, după semnarea Acordului de Asociere cu UE, în relațiile dintre Ucraina și Rusia nu vor exista discuții de culise și netransparență... „Este greu de prognozat care va fi, după semnarea Acordului de Asociere cu UE, în ansamblu, politica Ucrainei față de Rusia, dar putem spune ce nu va conține aceasta. Iar ea nu va conține discuții de culise, lipsă de transparență, așa-zisul barter politico-

economic, oferirea de preferințe economice în schimbul unor interese strategice”, a menționat expertul.

Ihor Burakovskiy, șef de direcție al Institutului de Studii Economice și Consultării Politice, este și el de părere că Ucraina trebuie să poarte cu Rusia doar negocieri tehnice: „Putem discuta doar despre probleme tehnice legate de proceduri vamale pentru produse exportate, despre combaterea reexportului prin Ucraina, despre standardele tehnice și reglementare”.

În opinia expertului, toate aceste probleme pot fi rezolvate în cadrul mecanismelor existente ale Organizației Mondiale a Comerțului sau ale CSI dacă Rusia va da dovadă de voință politică. Din păcate, în momentul de față Moscova nu dă dovadă de dorința de a purta un dialog constructiv, întrucât încalcă în mod regulat normele existente, verificând în proporție de 100% exportul de produse ucrainene.

În ceea ce privește celelalte probleme din sfera integrării europene a Ucrainei, ele nu trebuie convenite cu Rusia. „Eu nu văd necesitatea unor discuții trilaterale. Faptul că ne punem de acord cu UE, este problema noastră internă, a spus Burakovskiy. Dacă ne vom pune, de fiecare dată, pașii noștri de acord cu Rusia sau cu oricine altcineva, nu vom ajunge niciodată la un rezultat. Nu are nicio rațiune”.

Având în vedere războaiele comerciale regulate cu Rusia, crearea zonei de liber schimb cu UE va da Ucrainei posibilitatea să-și diversifice exportul de bunuri în alte țări și în felul acesta să reducă, în viitor, dependența sa față de Rusia. Potrivit afirmațiilor adjunctului directorului general al „Confederației Agrare Ucrainene”, Oleksandr Iaroslavskiy, zona de liber schimb cu UE va permite Ucrainei să crească cu 10-15% anual exporturile sale de produse agricole în Uniunea Europeană.

Conform afirmațiilor sale, creșterea exportului se va realiza atât pe piața UE, cât și pe cea a terțelor țări care iau decizii pe baza acestei piețe.

Expertul a menționat că principala problemă pentru agricultura și industria alimentară ucraineană este lipsa de concordanță a produselor noastre cu standardele europene și a certificatelor de calitate necesare. Astfel, doar 64% din produsele agricole și 40% din cele alimentare corespund normelor europene.

Prin urmare, semnarea Acordului de Asociere cu UE nu trebuie privită ca un panaceu al tuturor necazurilor interne ale Ucrainei. Acest document este doar un instrument pentru modernizarea în continuare a țării și realizarea reformelor.

Pagină realizată de Ion ROBCIUC

UCRAINA - mai aproape